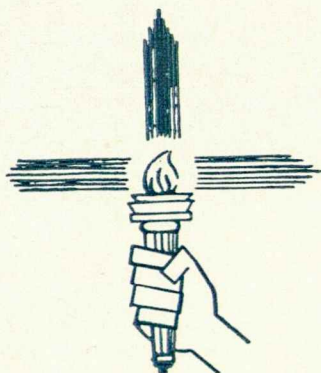

ATEITIS

1957, RUGSĒJIS, NR. 7

ATEITIS

sina nuo 1911

KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

1957 METAI

Nr. 7

RUGSĖJIS - SEPTEMBER

REDAGUOJA — — — Juozas Baužys

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS — Danutė Aleksandravičiūtė-Bobelienė, Gintarė Banaitytė, Dalia Karaliūtė, Sigita Leimonas, Cediminas Naujokaitis.

Visą spausdinamą medžiagą redakcija taiso savo nuožiūra. Nepanaudoti rašiniai saugomi ir grąžinami autoriui prašant.

ADMINISTRATORIUS — Kun. V. Dabušis

Redakcijos ir administracijos adresas:

ATEITIS, 916 WILLOUGHBY AVENUE,
BROOKLYN 21, N. Y., U. S. A.

Prenumerata metams \$5.00 pagal U. S. dol. kursą.

Garbės prenumerata metams \$10.00. Atskiro numerio kaina 50c.

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August,
by the Lithuanian Catholic Youth Association

"A t e i t i s"

916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.
Tel. GLenmore 5-7281

Subscription \$5.00 per year. Single copy 50c.

Entered as second-class matter at the post
office at Brooklyn, New York, March 31, 1950
under the Act of March 3, 1897.

TURINYS

Kun. Stasys Yla — Instauracija, ko siekiame r	
kokių būdu	143
Atgaivinta šiluvos šventė	146
Jūra Gailiušytė — Kuo moksl. at-kas gali	
prisidėti prie lietuvių išlaikymo?	147
Danguolė Sadūnaitė — eil.	149
Alfa Sušinskas — Niekiegielį jaunimo idealai	150
Girutė Dabušytė — Menu vaikystę savo (eil.)	151
Mokslus baigusieji	152
Ona Ališytė — Paskutinis laškas	153
Ingrida Stasaitė — Mūsų stovykla — tai	
antroji tėviškėlė (MAS vasaros stovykla)	156
Iš stovyklos poezijos	157
Dr. Vl. Viliamas — Prieš trisdešimt metų	
Palangoje	158
Dalia Prikockytė — Svaionė (eil.)	158
A. K. — Jaunimo dienos Chicagoje	160
Nerima Narutė — Poezija, Tikėjau (eil.)	161

Pastabos, pastabėlės	162
----------------------------	-----

DARBAI IR ŽMONĖS

V. Vygantas — Pax Romana suvažiavimas	163
šios vasaros skeveldros	164
A. D. — Bronių Stočių prisimenant	146
Kreivos šypsenos	163

Viršelio 1 psl.—Stovyklautojų palapinės prie Spygliaus ežero,
Nuotr. V. Valačio

Viršelio vinjetė — dail. T. Valiaus

155 psl. iliustracija — dail. Ados Korsakaitės

... Tu jaunas studentas ir tai žavi ta-
ve: esi tas, kuo ilgai svajojai būti. Bet ne-
nusivilk!

Tavo katalikiški principai dažnai bus
bandomi. Tave sukrės kolegų nerūpestin-
gumas religiniu gyvenimu. Tada atsimink,
kad yra toks dalykas, kuris vadinasi malda.

Visada žvelk į ateitį ir turėk prieš akis
tikslą. Abejonėse pasirink vertingiausią
kelį, nors jis atrodytų mažiau patogus.
Kantariai ir su viltimi lauk savo studijų re-
zultatų. Tada studentiškas gyvenimas ne-
bus nuobodus

Iš laiško jaunam studentui

INSTAURACIJA

ko mes siekiame ir koku būdu

KUN. STASYS YLA

ŽMONIJOS išgelbėjimas galimas tik sugrįžus prie to, kas atmesta. Protinė, dorinė ir socialinė netvarka gali būti pašalinta tik atnaujinant ryšį su tuo centriniu pasaulio esmės punktu, apie kurį viskas sukasi didžiausioje tvarkoje. Dvasia sutverta tiesai, ir ji yra pas Tą, kuris pasakė „Aš esu tiesa“. Mūsų gadynės nuomonių chaoso ir anarchijos būtina tvirtas autoritetas, ir jis yra tik Katalikų Bažnyčioje. Tai pripažįsta net nekatalikai.

Žmonijos tobulybė ir atbaiga yra Kristuje. Žmonijos išganymas Kristuje, kokį Jį randame Katalikų Bažnyčioje, o ne ateizmo, racionalizmo, „laisvosios krikščionybės“ ar kitokiame kristuje.

Katalikų Bažnyčios Kristui priklauso ateitis. Jis išgelbėjo senąjį pasaulį nuo žlugimo. Tik Jis — tas pats Katalikų Bažnyčios Kristus — gali atnaujinti mūsų gadynės pasaulį. Jis yra Katalikų Bažnyčios centras, ir ši Bažnyčia turi jėgos atnaujinti pasaulį. Jai priklauso ateitis. Daugelis tai jaučia ir dėl to jos neapkenčia. Nėra kitos ištautos pasaulyje, kuri būtų taip neapkenčiama. Jos neapkenčia tautos, valdžios, atskiri individai. Tarp jų yra daug ir mums artimų žmonių. Šioje padėtyje Katalikų Bažnyčia kreipiasi į mus savo dieviškojo steigėjo žodžiais: „Ar ir jūs mane apleisite?“ Mes jai atsakome su Simonu Petru: „Pas ką mes eisime; tik tu turi amžino gyvenimo žodžius!“

Priklausydami Kristaus Bažnyčiai, kuri yra paties Kristaus mistinis kūnas, mes prieš visą pasaulį ištariame:

Instaurare omnia in Christo! Viską atnaujinti Kristuje! (Eph. I.10).

1. ATNAUJINTI SAVE ASMENIŠKAI. Ištarę šį šūkį, mes imamės pirmutinės ir didžiausios pareigos — atnaujinti Kristuje save, savo gyvenimą. Tai yra parodyti savo gyvenimu — darbais ir elgesiu, kad mums šie žodžiai nėra tuščia frazė.

Mes negalime ir neturime reikalauti, kad ir kiti tai padarytų. Daugelis iš jų nepažįsta Kristaus dievybės, neskiria Jam jokios reikšmės istorijoje, net visai neigia istorinį Jo buvimą. Šie žmonės negali matyti to, kas mums taip aišku. Istoriskais argumentais mes galime tik šiek tiek jiems parodyti, kad jie klysta. Tuo mažai ką tepasieksime. Bet yra dalykai, prieš kuriuos neturi jėgos jokie argumentai. Ginklai, kurių neįveikia jokie argumentai, vadinasi faktais.

Mes drįsime ištarti, kad Kristus-Dievas yra mūsų alfa ir omega. Jis yra pirmasis ir paskutinis mūsų gyvenimo tikslas, ir mes ryžomės viską Jame atnaujinti. Kad neprieštarautume savo žodžiams, kad neliktume tušti pagyros, turime parodyti ir kiek galima greičiau, kad *Katalikų Bažnyčios Kristus, Dievas-Žmogus, mums yra tikriausias faktas.*

Šį uždavinį atlikime tuomet, kai savo gyvenimu parodysime, kad mes vadovaujamės *kitokiu* mokslu, *kitokiais* principais, klausome *kitokio* mokytojo, siekiame *kitokio* tikslo. Šiame atnaujinimo vyksme Kristus mums yra *realiausias iš visų realybių.*

Mes negalime tenkintis teoriškais įrodymais, kad Kristus buvo Dievas. Turime parodyti praktiškai, mūsų gyvenime, kad Jis faktiškai gyvena dabar ir gyvena mūsų tarpe. Pirmiausia, reikia parengti Kristui vietą mūsų. Tai padaryti galima *tik atsisakius visų kitų dievų.*

Reikia liautis smilkyti įvairiems stabams ir juos visus sutrupinti. Tada nereikės save vadinti tokiais ar kitokiais „visuomenės labo“ veikėjais. Mes esame krikščionys, ir turime būti tik tokie, o ne kitokie. Su moderniąja stambeldybe mes neturime daryti nė mažiausių kompromisų. Mūsų tikslas Dievo karalystė ir Jo tiesa. Kristaus idealas yra visu dangum augštesnis už tą, kokį gali mums parodyt didžiausi pasaulio išminčiai. Turime tad drįsti tapti ir pasirodyti esą *tikri krikščionys.* Nežiūrėkime šnairiai į kitus, kad jie nekrikščionys, patys tapkime krikščionimis!

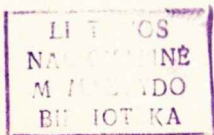
2. ATNAUJINTI GYVENIMO KOVĄ. Kodėl mūsų nėra tiek pagarbos ir dėkingumo Kristui: matome iš visų pusių, kaip Jis niekinamas, nekenčiamas, pasityčiojamas, ir mes tylime, nieko nedarome. Ar vertas krikščionio vardo tas, kuris atsisako viešai išpažinti Kristų? Ar galima teisintis „gyvenimo aplinkybėmis“, mada, papročiais, pažiūromis, suvaržymu, negalėjimu?

Tušti žodžiai! Prisipažinkime, kad už jų slepiasi baimė atsisakyti savų stabų. Mums reikia drąsos — į nieką neatsižvelgiant stoti už Kristaus tiesą. Ji yra tiesa visuose apsirėškimuose — mažuose ir dideliuose, teoriškuose ir praktiškuose.

Paduokime vienas kitam ranką. Tarp mūsų neturi būti jokių užtvarų, kurios skirtų mus vienus nuo kitų. Tik savo prietaruose žmonės susikūrė daugybę pertvarų, dėl to į vienas kitą šnairuoja, niekina ir žemina. Visos užtvaros — kilmės, išsilavinimo, turto ir padėties — tarp mūsų turi subirti į dulkes. „Visi Dievo sūnūs tikėjimu į Jėzų Kristų“ (šv. Povilas).

Tad visi, kurie mylime iš širdies Kristų, paduokime vienas kitam ranką, susispieskime būrin, kad greičiau ir stipriau vykdytume kovą prieš pasipūtusias gyvenimo niekšybes ir žvilgančias nedorybes. Vienas kitam padėsim, stipresni medžiagiškai ir intelektualiai paremsime silpnesnius, turintieji ginklus apginkluosime beginčius. „Ateitis“ bus toji vieta, kur susirinkę išreiškime savo *Credo*, kur vykdysime didžiausį mūsų gyvenimo uždavinį: *Visa atnaujinti Kristuje!*

Kviečiame visus. Bet įspėjame, jog tai nėra lengvas kelias. Kviečiame tuos, kurie nori tarnauti Kristui. Bet Jo karalystė ne iš šio pasaulio. Kristų sekti — tai nešti Jo kryžių. Krikščionybė yra kryžiaus religija. Gyvenimo naštos mes neturime krauti ant kitų. Mūsų kelyje sunkiamus erškėčius neprivalome mesti kitiems po kojų. Mes turime sugebėti, kad toji našta būtų lengva ir erškėčiai virstų žiedais. Mums reikės antgamtinių jėgų, kurių gavo ir gauna visi, kurie iš širdies myli Kristų, kurie atvirai ieško Dievo karalystės ir Jo tiesos. Mes tikime laimėsia *gyvenimo pilnatvę.* Tikime jėga, kurios negali atimti jokia žemės galybė.

Atgaivinta Šiluvos šventė

Ateinančiais metais sueina 350 metų nuo Marijos apsireiškimo šiluvoje, kuris įkvėpė lietuvių tautą ginti katalikų tikėjimą ir juo stiprinti visą Lietuvos gyvenimą. Tinkamai paminėti šią brangią sukaktį ir gaivinti šiluvos Marijos apsireiškimo kultą Amerikos lietuvių visuomenėje ėmėsi Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacija, susitarusi su Kunigų Vienybės centro valdyba.

Federacijos vadovybė, gavusi iš JAV Episkopato pirmininko arkiv. Francis P. Keogh leidimą ir Chicagos arkiv. kard. Samuel Stritch pritarimą, Marijos gimimo šventę (rugsėjo 8) paskelbė bendrąja lietuvių maldos dieną ir tuo pradėjo šiluvos apsireiškimų jubilėjinius metus.

ALRK Federacijos pirm. A. J. Rudis paskelbė lietuviškoj spaudoj tuo reikalu raštą (plg. "Draugas" 1957. VIII. 10), skelbiantį, kad ALRK Federacija, apjungianti visas katalikų organizacijas, gyvai atsiliepdama į visuomenės pageidavimus, nutarė visose JAV lietuvių katalikų parapijose atgaivinti stebuklingosios šiluvos Marijos garbinimo šventę, įvedant tam tikslui skirtą nuolatinę maldos dieną.

Ši didinga Marijos šventė rugsėjo 8 d. ir buvo pirmą kartą iškilmingai atšvęsta. Įvairiose lietuviškose parapijose, atsižvelgiant konkrečių sąlygų ir galimybių, šventė atšvęsta pakilia nuotaika, dalyvaujant lietuvių katalikų organizacijoms, aktyviai rengime įsitraukus kunigams ir pasauliečiams. Šventės dalyviai galėjo pelnyti visuotinius atlaisdus, kuriuos ALRK Federacija ir Kunigų Vienybė reikiama tvarka išrūpino iš Vatikano per Apaštalinį Delegatą JAV.

Ižanginės jubilėjinių metų iškilmės paskatino katalikų visuomenę arčiau pažinti ir susigyventi su šiluvos apsireiškimų istorija, pagalvoti, ką šis retas įvykis kalba lietuvių tautai dabar, kai Lietuvoje daugybė gražiausių ir vertingiausių šventovių, kur anksčiau taip nuoširdžiai buvo garbinamas Marijos Sūnus, išniekintos, paverstos profaniniams reikalams, o jos gyventojai ištremiami į tolimas Rusijos žemes.

Reikia nuoširdžiai tikėtis ir laukti, kad jubilėjiniai šiluvos apsireiškimų metai patieks lietuviams ir pasauliui parodys lietuvių tautos kovas ir ryžtą atremti iš Vakarų ir Rytų besiveržiančias ateizmo bangas, nes kitaip "būtų mūsų kaltė, jei pasaulis ir toliau nieko arba labai mažai nežinotų, ką Marija yra padariusi tikėjimui išgelbėti mūsų tautoj ir artimuose mūsų kaimynuose" (kun. Stasys Yla, Vainikuotoji šiluvė, Putnam, Conn. 1957, psl. 15).

Mes neišvengsime priekaištų, pirštais rodymo, paniekos. Būkime pasiruošę kiekvienam atsakyti, kodėl mes taip galvojame. Visuomet būkime tikri, kad mums reikės kiekvienam duoti atsakymą už savo elgesį. Turime parodyti, kad mūsų paklusnumas Kristui yra *protingas*, ir mūsų tikėjimas yra *tiesa*.

3. ATNAUJINTI MOKSLO IR RELIGIJOS SANTYKĮ. Mokslas yra žmogaus dvasios plėtojimas tiesos kryptimi. Mokslas yra pastanga rasti tiesą, gilintis į tiesą, tiesą užkariauti, harmonizuoti ir sistematizuoti. Mūsų pareiga plėtoti tą mūsų dvasios ypatybę ir jėgas. Tai yra pareiga — *dalyvauti moksle*.

Tačiau mūsų gadynėje skersai ir išilgai tenka girdėti, kad tikėjimas priešinasi mokslui, kad tikėjimas ir mokslas nieko bendro neturi, kad krikščionybė mokslo nekenčia. Argi mūsų ryžtas dalyvauti moksle būtų priešingas pirminei ir didžiausiai mūsų pareigai — įieškoti Dievo karalystės ir Jo tiesos? Ar Kristaus dvasios žmogus gali dalyvauti moksle, nekenkdamas savo tikėjimui?

Taip. Ieškąs tiesos mokslas sutiks tikėjimo angelą. Susitikęs su tikėjimu, mokslas pažins, kad jiedu yra broliai. Ieškąs tikėjimo protas sutiks ieškantį proto tikė-

jimą ir, tapę viena, sukurs tikrą išmintį. Kitaip mokslas bus tik tuščias smalsumas.

Kai ant prakilnios žmogaus gamtos bus pastatyta antgamtė, kai įvyks gamtos ir antgamtės pažinimo harmonija, — tik tada įvyks *moksliško ir doriško pasaulėvaizdžio susiderinimas*.

Tiesa mums yra ne tik praktiškas gyvenimo faktas. Tiesos reikia laikytis ir teorijos argumentuose. Mes ieškosime tiesos ATEITIES puslapiuose. Stipresnieji mokslų srityje nagrinėsime, kiek tiesos yra aukščiau minėto "mokslo katekizmo" atsakymuose. Pažiūrėsime, ar ateizmas ir antikrikščionybė gali turėti tiesos ir mokslo monopolį. Mes darysime keliones po platų gamtos mokslų pasaulį ir ypač sustosime ties klausimais, kurie paliečia žmogų. Padėsime vieni kitiems susidaryti tvirtas filosofines pažiūras. Su filosofija glaudžiai rišasi pasaulio istorijos tyrinėjimai, dėl to ir juos bandysime pažinti. Pagaliau kiekvienas iš mūsų, bent iš dalies, turi būti ir teologas. Ir čia stipresni stengsimės padėti silpnesniems.

Tuo būdu tikimės prieš ateizmo katekizmą pasigaminti tiesos pradžiamokslį.

Moksleiviai ateitininkai šią vasarą stovyklavo prie garsaus Spyglio ežero, naujoje ALRK Federacijos stovyklavietėje. Nuotr. Vyt. Valaičio.

KUO MOKSL. ATEITININKAS GALI PRISIDĖTI PRIE LIETUVYBĖS IŠLAIKYMO?

JŪRA GAILIUŠYTĖ

Prieš jauną ir nepatyrusį moksleivį ateitininką šiandien stovi labai didelė problema: kaip jis pats šioje šalyje gali išlikti lietuviu ir kuo jis gali prisidėti prie lietuviybės išlaikymo, nežiūrint, kad jis nepažįsta savo gimtosios šalies.

Daugelis moksleivių ateitininkų tėvų nė negalvoja, kad jų mažiesiems teks augti ir bręsti svetimoje šalyje, nes nė vienas nemanė, jog reikės palikti savo gimtąją šalį Lietuvą. Šio meto moksleivis ateitininkas savo gimtąją šalį paliko dar visiškai mažas, nė kiek nesusivokdamas, kas darosi ir kodėl jis bėga iš savo gimtos šalies.

Atvažiuavęs į šį kraštą, paūgėjęs ir pradėjęs mokytis, suprato, kad jis yra gimęs ne čia, o jei kai kurie ir čia gimė, tai vienok nujaučia, kad čia ne jų tėvų žemė. Jo tėveliai jam pasakoja apie gimtąjį

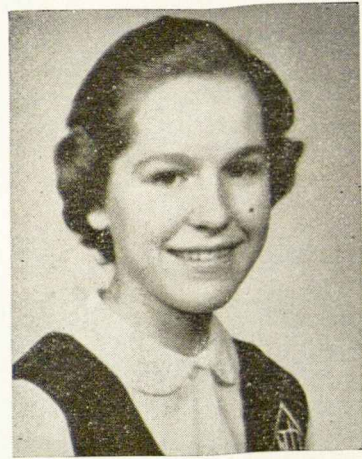
kraštą Lietuvą, ragina neužmiršti savo tėvų kalbos, papročių, išmokti gražių lietuviškų dainų ir nuolat primena, kad ten kada nors jis turės grįžti. Iš vyresniųjų jis dažnai girdi, kad jis čia turi subręsti ir išaugti tikru lietuviu, kad sugrįžus į Lietuvą nebūtų jam gėda. Bet jaunajam moksleiviui, nepažįstančiam savo gimtojo krašto, savo tėvų žemės, nėra lengva jį pamilti.

Dalis moksleivių ateitininkų savo gimtąjį kraštą dar yra matę, bet beveik nieko neprisimena: nei jo gamtos grožio, nei lakštučių malonaus čiulbėjimo Nevėžio ar Dubysos slaituose, nei žmonių gyvenimo būdo, nei jų papročių. Kita dalis jau tremtyje ar šiame krašte yra gimę ir tik iš tėvų pasakojimų apie Lietuvą šiek tiek nusivokia. Visi jie šio krašto gyvenimą daug geriau pažįsta. Čia jie eina į mokyklą, draugauja su kitataučiais šio krašto vaikais, auga dažniau-

JŪRA GAILIUSYTĖ, laimėjusi pirmąją premiją MAS CV skelbtojo rašinėlio konkurse, gyvena Clevelande, Ohio, kur lanko mergaičių Notre Dame gimnaziją, kartu studijuodama muziką piano klasėje. Gimusi Lietuvoje, į Ameriką Jūra atvyko 1949 metais. Gimnazijoje yra pirmoji mokinė.

Domisi spauda ir aktyviai joje reiškiasi. Jau nuo 1952 m. pradėjo rašinėti į "Eglutę". Da-

bar bendradarbiauja "Ateity", "Drauge" ir "Moteryje". Uoliai dirba įvairiose organizacijose. Į ateitininkų eiles įstojo 1953 m. šiuo metu yra Clevelando moksl. atkū Maironio kuopos korespondentė. Kartu priklauso skautams, tautinių šokių grupei "Grandinėlei", sporto klubui "Žaibui" ir "Vaidilos" teatrui, su kuriuo jau yra aplankiusi daugelį lietuviškų kolonijų.

siai didmiesčio aplinkoje, dangoraizių šešėliuose, mato puošnias koncertų sales, turtingus muziejus, televizijos programas ir kt. Visur ir apie viską jie girdi kalbant angliškai. O vienok tėvai namuose ir su lietuviais draugais liepia kalbėti lietuviškai, eiti į lietuviškus parengimus, lankyti lietuvišką šeštadieninę mokyklą, mylėti tą kraštą, kurio jie arba nebeprisimena arba visai nėra matę. Dažnas moksleivis gal ir pamano, kad tai nesąmonė ir beveik visiškai neįmanoma. Čia ir yra visa problema.

Kai moksleiviui ateitininkui pavyksta nugalėti šią kliūtį, ir jis pajėgia suprasti, kad šią problemą reikia būtinai išspręsti, toks jaunuolis jau stovi ant gero kelio. Tada jis jau pajėgs priversti save elgtis visur taip, kaip dera lietuviui ir panaudos visus būdus ir priemones savo lietuviškai dvasiai brandinti. Norint ką gero padaryti, reikia pirma įsitikinti, kad tai, ką darai, yra būtinai reikalinga. Moksleivis turi pirmiausiai įsitikinti, kad jis privalo išlikti lietuviu. O kas gi jį gali įtikinti?

Vienam pačiam jaunuoliui, gyvenančiam svetimose aplinkoje, įsitikinti, kad jis turi išlikti lietuviu nėra lengva. Reikia, kad ta kryptimi kas nors jį veiktų iš šalies, jam padėtų. Tą gali padaryti tėvai, mokytojai, organizacijos, draugai. Jei šie visi veiksniai sugebės jaunuoliui parodyti, kas Lietuvoje buvo gražu ir gera, kodėl iš viso reikia mylėti savo tėvų gimtąjį kraštą, jų kalbą, papročius, gyvenimo būdą, dainas, šokius ir jį nuteiktų tai pamilti, tada toks jaunas žmogus išliks lietuviu, nors Lietuvos nematęs ir jos nepažįsta.

Kiekviena tauta turi teisę būti laisva ir nepriklausoma, kaip lygiai turi teisę kurti savo gyvenimą bei kultūrą savitu būdu. Tą pačią teisę turi ir lietuvių tauta. Tad ir mes turime teisę ir pareigą rūpintis savos tautybės išlaikymu, ir tikėti, kad kada nors grįšime į savo kraštą ir jame galėsime laisvai gyventi. Moksleivis ateitininkas ugdo save ir gyvena pagal ateitininkiškuosius principus ir idealus. Vienas iš penkių ateitininkų principų yra tautiškumas. Iš to principo išplaukia pareiga kiekvienam ateitininkui išlikti pačiam geru lietuviu ir prisidėti prie lietuviybės išlaikymo lietuviuose. Lietuviybės išlaikymas — pirmoji sąlyga Lietuvos išlaisvinimui. Tą sąlygą tobulai išpildo dabarties Lietuvos jaunimas. Iš jų gaunami čia laišškai rašyti gražių lietuvišku braižu ir taisyklinga kalba mus daug ko turi pamokyti.

Šio meto jaunuoliui ar moksleiviui ateitininkui sutręsti sąmoningą lietuviu reikia nemaža pastangų ir darbo. Kiekvienas darbas reikalingas talkos.

Jaunuolio pastangoms ir darbui pirmieji talkininkai privalo būti jaunuolio tėvai. Tėvai pirmiausia iš širdies, o ne dėl "mados", turi norėti, kad jų mažasis augtų ir bręstų sąmoningą lietuviu. Tėvų norus vaikams supranta ir jų paiso. Jeigu tėvai išnaudos visas turimas progas perduoti savo vaikams meilę visam tam, kas yra lietuviška, bus jaunuoliui didelė atrama tolimesniame jo lietuviško brendimo kelyje.

Organizacijos

Moksleiviui ateitininkui, kuris priklauso šiai organizacijai ir žino, kad turi gyventi pagal jos principus, yra daug lengviau save ugdyti geru lietuviu, nei tam, kuris visiškai nepriklauso organizacijoms.

JAV ir Kanadoje lietuviai yra atkūrę daugumą jų jaunimo organizacijų, kurios buvo Lietuvoje. Yra įsikūrusių ir naujų jaunimo organizacijų, bet visos jos savo tiksluose turi įsirašę lietuviybės išlaikymą. Viena gausiausių jaunimo organizacijų yra ateitininkai. Jei jaunuolis šiai organizacijai priklauso, joje privalo ir aktyviai reikštis, dalyvauti kuopos susirinkimuose, k'ausyti ten skaitomų paskaitų, dalyvauti diskusijose ir, kiek sugeba, pats rašyti ir skaityti referatus. Ir paskaitos ir referatai duoda jaunuoliui naujų žinių. Girdėtas mintis reikia plačiau padiskutuoti, išsamiau pasiaiškinti ir iš klaidų pasimokyti. Nuolatinis bendravimas su savo idėjos draugais yra didelis lietuviybės išlaikymo laidas.

Minėjimai bei parengimai

Moksleivis ateitininkas privalo dalyvauti bažnytinėse, tautinėse šventėse, minėjimuose bei parengimuose. Ten viskas vyksta lietuvių kalba, nagrinėjami religiniai bei tautiniai klausimai, mokoma lietuviškai galvoti, ten skiepijama meilė lietuviškiems reikams ir žadinamas noras išlikti lietuviu, ten dainuojama, žaidžiama, šokama su lietuviiais lietuviškai.

Lietuviškoji mokykla

Viena iš pirmųjų sąlygų išlikti lietuviu, tai mokėti gerai lietuvių kalbą žodžiu bei raštu. Čia mokslei-

DANGUOLĖ SADŪNAITĖ

* * *

Tai kogi dar bežydit,
Bijūnai ružavi?
Tetušis ir motulė
Seniai jau negyvi.

Tyliai rasa bekrinta
Sidabro paryčius —
Negi jums nieks nesakė,
Jog mūsų nēr namuos.

Negi jums nieks nesakė,
Bijūnai ružavi?
Užu langu seklyčios
Ten žmones svetimi...

Kas jei geltonos svėrės
Papieviais sulinguos,
Ir lenksis vosilkėlės,
Pabalę nuo kaitros.

Nelaistys jūs' sesužė,
Nelaistys radastos —
Per ūkanas gegutė
Atskridus užraudos.

Tai kogi dar bežydit, —
Juk žmonės pavergti...
Ko deimantais bežėrit,
Bijūnai ružavi?

Tyliai lapeliai verias
Išraudę nuo aušros — — —
Amžių įžiebtas grožis
Ar vėtrų pabijos?

viui į pagalbą ateina lietuviško, mokykla. Yra daug mokytojų, kurie pasišventę dirba jaunimo labui, negailėdami savo sveikatos, laiko, o neretai ir pinigų. Moksleivis ateitininkas privalo gerai išmokyti lietuvių kalbos gramatiką, Lietuvos istoriją, geografiją ir pažinti lietuvių literatūrą. Visi šie dalykai reikalingi moksleiviui ateitininkui, jei jis nori vadintis tikru Lietuvos sūnumi ar dukra ir nori prisidėti prie lietuvių išlaikymo tremtyje.

Chorai, tautiniai šokiai ir sportas

Beveik kiekvienoje lietuvių kolonijoje yra vienas ar daugiau chorų. Jaunuolis, dalyvaudamas chore, susipažįsta su lietuviškąja daina. Lietuvių liaudies dainos perduoda jaunuoliui Lietuvos gamtos grožį, jos žmonių gyvenimo būdą, skatina lietuvių laisvės troškimą, vaizduoja jų vargus, ugdo pasiryžimą ir viltį. Kariškos dainos ugdo drąsą kovoje už Lietuvos laisvę. Dalyvaudamas chore, jaunuolis išmoksta taisyklingos lietuvių kalbos tarsenos. Chorai vyksta koncertams ir į kitus miestus. Čia moksleivis turi progos susipažinti su naujais draugais, pažinti kraštą ir t.t. Dalyvaudamas tautinių šokių rateliuose, jauni-

mas gražiai praleidžia laiką, susipažįsta su naujais draugais ir išmoksta gražiai elgtis savo draugų tarpe, o taip pat turi geros progos kalbėti lietuviškai. Kiekvienas šokis jaunuoliui primena lietuvių liaudies kultūrą ir pačią Lietuvą. Be to, jaunuoliui reikia sporto, šiuo atveju šokiai atstoja sportą.

Sporto organizacijų yra taip pat kiekvienoje lietuvių kolonijoje. Moksleivis gali pasirinkti sau patinkamą sporto šaką ir joje lavintis. Sporto vienetai, kaip ir chorai, važinėja į kitus miestus sporto šventėms, rungtynėms, olimpijadoms. Čia vėl ta pati proga susipažinti su naujais draugais, pabendrauti su kitų kolonijų lietuviais, kalbėti lietuviškai.

Draugai

Daug yra organizacijų, kurios dirba lietuvių darbą. Nereikia moksleiviui ateitininkui priklausyti joms visoms, nes tam neužteks laiko. Reikia priklausyti tom, kurios labiausiai patinka ir kurios daugiausiai duoda naudos. Bendravimas per organizacijas su lietuvišku jaunimu šiuo metu yra labai svarbi priemonė lietuvių išlaikyti. Draugų tarpe juk nuolat kalbama lietuviškai, dainuojama lietuviškai, klausoma lietuviškos muzikos ir t.t.

'Su kuo sutapsi, tokiu pats tapsi' — sako priežodis. Jis tinka visiems laikams. Kokį draugą moksleivis pasirinks, tokiu jis pats pasidarys. Todėl reikia bendrauti su gerais lietuviais draugais. Jie gali tave geru lietuviu padaryti, arba labai greitai nutautinti. Jei tavo draugas kalba su tavim lietuviškai, priklauso lietuviškos organizacijoms, elgiasi kultūringai, laikosi pagrindinių dorovės ir religijos principų, dalyvauja lietuviškuose parengimuose, žinok, kad jis tau ir tu jam daug padėsi lietuvių išlaikyme. Skatindami vienas kitą vienu ar kitu būdu pasireikšti lietuviškoje visuomenėje, jaunuoliai savo gražiu pavyzdžiu patrauks kitus.

Šio krašto įtaka moksleiviui yra labai didelė. Yra moksleivių ateitininkų, persiėmusių amerikietiška dvasia. Labai daug jaunimo jau vos bekalba lietuviškai, visiškai nesilanko lietuvių parengimuose, nepriklauso lietuvių jaunimo organizacijoms, elgiasi visiškai nelietuviškai, kartais net gėda tokius vadinti lietuviais. Moksleivis ateitininkas, draugaudamas su tokiu jaunuoliu, turi jam padėti tapti geru lietuviu. Pirmiausia reikia mėginti jį pritraukti į savo organizaciją, kalbėti su juo tik lietuviškai, gražiai jam patarti, kaip draugui, kad reikia neatplyšti nuo lietuviškos bendruomenės, bet prie jos grįžti. Po kurio laiko toks jaunuolis pradės jausti skirtumą, ir atsiras jame noras taisyti. Tik reikia pačioje pradžioje draugystės jį suįdominti lietuviškais dalykais.

Rūpestis mažaisiais

Vyresnieji moksleiviai turi kreipti dėmesį į priaugantį atžalyną. Būdami labai jauni, jie yra lanksti medžiaga. Kur juos vesi, ten jie ir eis, jeigu tik jiems bus įdomu. Jiems dar didesnis pavojus suamerikonėti. Jie lanko amerikoniškas mokyklas. Ten visą dieną kalba tik angliškai, gatvėje su draugais žaidžia angliškai, net namie su tėvais mažai kalba lietuviškai. Vyresnis moksleivis turi juos skatinti pirmiausiai savo namuose su tėvais, broliukais, ar sesutėmis kalbėti tik lietuviškai. Reikia nevengti sudrausti, jei jie su draugais lietuviais kalba angliškai.

Šis jaunasis atžalynas turi daug gerų norų, tik jiems trūksta gerų vadovų. Jis turi mažuosius savo draugus skatinti būti gerais ateitininkais, pamažu perteikti jiems ateitininkiškus principus ir ugdyti lietuviškoje dvasioje.

Mažiesiems labai patinka pasirodyti scenoje ar šiaip viešumoje. Kada tik yra progų, jiems reikia leisti

Niekingieji jaunimo idealai

ALFA SUŠINSKAS

Vasarinė mūsų miesto mugė, gaisrininkų kasmet didelėje aikštėje rengiama, tikrai yra visuotinė: čia uoliai dalyvauja kelių mėnesių kūdikiai, ant motinų rankų pieno buteliukus bečiulpią, vaikai, ledus godžiai belaižą, pusberniai, pusmergės, jauni ir seni, žymūs ir nežymūs piliečiai. Užsuku čion ir aš po žmones pasidairyti.

Ir taip vieną kartą šioje mugėje prie manęs prišauna 3 mergaitės, kokių 13–14 metų amžiaus.

— Kunige, — taria viena iš jų, — aš turiu į jus didelį prašymą!

— Ko gi tavo širdelė trokšta? — klausiu ją.

— Pasimelskite, kad aš gaučiau vaikina... Tik jis turi būti gražus, su garbanomis, turtingas ir kad automobilį turėtų...

Kaip šis nenumatytas pokalbis pasibaigė, yra visai nesvarbu. Betgi čia yra labai svarbi ir labai būdinga dvasia, apėmusi daugelį, o gal ir daugumą, iš jaunųjų.

Visai tiktų, jei mergaitė, atėjus laikui, savo jaunystėje melstųsi, kad gautų gerą vyrą: tauraus būdo, darbštų, nepalaido elgesio, mylintį savo šeimą. Tik nei tokios mergaitės, kaip minimoji, nei jų stiliaus vaikinai dažniausiai nesimeldžia šia intencija. Kaip gi jie to mels Viešpatį, jei jų širdyje tūno ne dvasiniai idealai, bet grynai medžiaginiai: kūniniai malonumai, lengvai pasiekiamas pasismaginimas, visoks siautėjimas, paviršutiniškas tinginystės gyvenimas...

Poravimosi geismas yra apsėdęs jaunimo daugumą ypač Jungtinėje Amerikos Valstybėse. Šis pačių jaunųjų poravimasis yra pavirtęs sa-

votišku jaunystės pamišimu. Jau net trylikos keturiolikos metų mergaitė ir berniukas (taip dažnai būna), o ką bekalbėti apie kiek nors vyresnius, laiko būtina nuolat valkiotis su vadinamuoju nuolatinio draugu ar drauge. Jei mergaitė neturi to "draugo", kurį ji tariasi mylinti, ji jaučiasi lyg nuskriausta esanti, lyg pažeminta... Kitos taip elgiasi, tai kaip jai atsilikti. Na, ir ji pradeda sekioti pasakui nusižiūrėtąjį vaikėžą, ir po to jie abu pasidaro nebeperiskiriami, nuolatiniai "meilės balandžiai". Gi iš tikrųjų čia nėra jokios meilės, nes jie dar nėra pribrendę suprasti, kas yra meilė: jie teatsiduoda palaidam, jusliniam gyvenimui, vien savo erotiniam egoizmui tepataikaudami.

Perankstyvas, nuolatinis, porinis vaikiojimas sunaikina jaunuosiuose domėjimąsi vertingais idealais ir juos apkrečia nevertingais, net žalingais siekais.

Negyvendami kilniais idealais, jaunieji nukrypsta į dyką ir palaidą gyvenimą, o neretai net į chuliganizmą ir banditizmą...

Vienas iš daugelio tokių yra mūsų apylinkėje gyvenęs žymaus advokato sūnus, 19 metų amžiaus, universiteto studentas. Jis yra viskuo aprūpintas ir viskuo pertekęs. Deja, visko turėdamas, jis neturi paties svarbiausiojo jaunystės pa-

lydovo — idealizmo su kilniais idealais. Trūkstamojo kilnaus idealizmo neįdiegė jame nei mokykla, nei šeima, nei gyvenamoji aplinka...

Atsitiko, kad policija susekė ir areštavo vieną jaunuolį, automobilį kaimynystėje pavogusį. Per tardymus išaiškėja visa jaunųjų nusikaltelių gauja, kuri apylinkėje apvogė ir apiplėšė per 50 šeimų. Pati didžioji staigmena šioje nusikalstamoje istorijoje yra ši: pasirodo, šių jaunųjų nusikaltelių vadas — minimasis advokato sūnus George Leight... Kaip jo tėvas nesistengė, ko nedarė — visvien jis kartu su kitais pagautaisiais turėjo tūpti į pataisos namus, kurie yra niekas kita, kaip nepilnamečių kalinėjimas.

Jaunųjų žmonių, kilnių siekimų idealų neturinčių ir palaidu elgesiu nežinia kur plaukiančių, visada ir visur pasitaiko. Tik Jungtinėse Amerikos Valstybėse jie sudaro perdidelį ir bauginantį skaičių... Iš daugybės faktų pažvelkime tik į vieną kitą šurpų faktą.

1957 metais vasario mėn. 22 dieną New Yorko mieste Paramounto kino teatre ir aplink jį gatvėse įvyko paaugulių pašėlimo maištas... Beveik visi jie buvo moksleiviai ir tą dieną neturėjo pamokų dėl pirmojo JAV prezidento Jurgio Vašingtono gimimo dienos minėjimo. Tuo metu Paramounto kino teat-

pasirodyti viešai su lietuviška programa: eilėraščių, pasakėle, vaidinimu. Tai geriausias būdas išmokyti lietuviškai.

Rašiniai ir skaityba

Jei šio meto moksleiviui ateitininkui nelengva kalbėti lietuviškai, tai dar sunkiau rašyti. Vienok moksleivius reikia skatinti rašyti lietuviškai. Beveik kiekvienas jaunuolis rašo ar tai eilėraščius ar pasakas, noveles ar bent veda dienyną. Visus tuos rašinius moksleiviai privalo rašyti lietuvių kalba. Nevienas savo rašinius galėtų pasiųsti ir lietuviškai spaudai. Vieną, kitą dalykėlį atspausdins. Bus didelis akstinas vėl rašyti, o ir pavyzdys kitiems; mėgins savo laimę ir kiti.

Būtų netikslu moksleivius skatinti tik rašyti. Reikia juos skatinti ir skaityti ką kiti parašo. Pirmiausia moksleiviai turi skaityti savo spaudą. 'Ateiti' privalo skaityti kiekvienas moksleivis ateitininkas. Negali būti moksleivio ateitininko be 'Ateities'. Be to, yra daug vertingų knygų, kurias moksleiviai turi perskaityti. Alf. Sušinsko — 'Jaunystės Maršas', St. Šalkauskio — 'Ateitininkų Ideologija', V. Pietario — 'Algimantas', Maironio raštai, B. Brazdžionio ir kt. poezija yra geriausia priemonė ištobulinti lietuvių kalbą, praturtinti žodyną.

Stovyklos

Moksleivių Ateitininkų Sąjunga jau keli metai rengia jaunimui vasaros stovyklas. Kas jas lankė, žino, kokios didelės naudos jos duoda moksleiviui. Čia ne tik pailsima toli nuo miesto triukšmo gryoje gamtoje, pasimaudoma, pasportuojama, bet taip pat gaunama ir lietuviškos dvasios bei ateitininkiškos nuotaikos. Todėl kiekvienas moksleivis turėtų stengtis vasaros stovyklose dalyvauti.

Profesija

Kiekvienas moksleivis ateitininkas, rinkdamasis sau profesiją, turi turėti prieš akis, kad jis kada nors grįš į Lietuvą ir ten savo pasirinktą profesiją turės panaudoti. Tad renkantis profesiją, reikia žiūrėti, kad ji tiktų šiame krašte ir būtų naudinga Lietuvoje. Kiekvienas savo profesijai turi būti gerai pasiruošęs ir iš širdies savo pasirinktą darbą atlikti. To reikalauja ateitininkiškas pareigos supratimas ir krikščioniška sąžinė.

Visos aukščiau suminėtos priemonės yra pagrindiniai stulpai, kuriais remiasi lietuviškas jaunolio subrandimas ir lietuviškumo išlaikymas svetimame krašte.

ras rodė siautulingą filmą ir po jos scenoje aistras sukeliančią varietę.

Nuo ankstyvaus ryto iki popiečio į teatrą susigrūdė 3700 berniukų ir mergaičių... O vienu metu gatvėje laukė įėjimo dar apie 5000 jaunų... Daugelis iš jų net aštuonias valandas jau buvo išstovėję eilėje. Jie buvo išalkę ir išvarę; kaikurios mergaitės verkė, bet visvien nepasitraukė iš eilės.

Tuo tarpu jau esantieji teatre nenorėjo iš jo išeiti. Jie siuto, sėdynėmis lakstė, daužė įrengimus, bjauriausiais posakiais švaistėsi, basi takuose šoko; berniukų būriai, lyg vilkų gaujos, puldinėjo ir tampė mergaites, kurių daugelis neatsiliko nuo berniukų. Net apie 200 policininkų negalėjo jų sutvarkyti.. Tik vėlai vakare tepasisėkė jaunuosius pamišėlius išsklaidyti.

Maždaug po mėnesio, kovo 28 dieną, panašiai įvyko Chicagoje.

Tą vakarą International teatre programą atliko Elvis Presley. Apširengęs auksiniais lapais išpušta eilute, atsieinančia \$2,500, ir, avėdamas auksiniais batais, jis per 1 val. ir 45 minutes dūkino jaunuosius, kurių buvo prisirinkę per 10,000... Daugelis iš paaugulių mokėjo po \$3.50 už bilietą. Ypač mergaitės kraustėsi dėl jo iš proto. Pavyzdžiui: viena mergiūkštė gyrėsi, jog ji atvažiavusi 30 mylių jo pasiklausti ir trokštanti nors gabalėlį jo drabužių atminimui parsivežti. Kita prisigrūdė prie scenos ir abiem rankomis į ją įsikibo, nenorėdama pasitraukti. Žinoma, policija ją sutvarkė. Iš viso, ugniagesiai išnešė iš teatro keliolika nualpusių mergaičių. O pats Elvis Presley už jaunimo kvailinimą uždirbo \$10,000...

Kaip išaiškinti šitokius reiškinius? Visai paprastai: šitokie reiškiniai rodo, kad jaunimas trokšta turėti idealų ir gaivalingai jų siekia, tik jis neturi tikrų ir vertinų. Dėl to jis savo siela ir kūnu aukojasi netikriems jaunystės dievams ir žygiuoja šunkeliais.

Betgi didžioji kaltės dalis čia krenta ant aplinkos ir ant visuomenės, kurioje jaunieji gyvena: juk kokia visuomenė, toks ir jaunimas...

Argi maža yra tėvų, kurie nesirūpina savo jaunimo siekiamais idealais ir jo auklėjimą palieka gatvei, aplinkai? Tokie tėvai nepaiso, kad jų jaunimas, grįžęs iš mokyklos ir pavalgęs, dingsta iš jų akių iki vėlyvos nakties. Ką bekalbėti apie persiskyrusiųjų tėvų vaikus... Kokie jie subręsta, gyvendami šeiminių neapykantos, keršto ir moralinio palaidumo aplinkoje?.. Prasta arba jokia jaunimo priežiūra yra ir tokioje šeimoje,

BIRUTĖ DABUŠYTĖ

MENU VAIKYSTĘ SAVO...

Aš menu gimtą namą, darželį
Ir dienas prie medinės tvoros...
Bėginėjau smėlėtais takeliais,
Saulė puošė ugnim vakaruos.

"Pasakyki, tėveli, kodėl gi
Šita pienė pražydo gelsvai?"
O jisai, atsisėdęs prie dalgio,
Plaktuku vis sluoksneno gūviai.

"Pasakyki, tėveli, kam šičia
Šitas lapas išaugęs yra?"
"Netrukdyk, bėk pas mamą į gričių,
Bėk ir būki mergaitė gera..."

"O kodėlgi, tėveli, taip šilta?
Gal kad vasara? — na, ko tyli?"
"Bet iš kurgi pas tave tos mintys?"
Tėtės kaktoj raukšlėlė gili:

"Nestraksėk čia kaip šarka aplinkui,
Įsipjausi, ko gero, ir bus!"
Ir, paėmęs plaktuką, palinko —
Veidas toks rūpestingas, skubus.

Daug kas naujo mažutėj galvelėj,
Daug minčių didelių ir mažų.
Toksai šiltas ten smėlis prie kelio,
Ir daržely taip gera, gražu.

Ak, menu tą vaikystę sparnuotą,
Tėtės šypseną mylimą, gerą...
Vilgo vieniša ašara skruostą,
Negražinama meilė vaidenas.

kurioj, nors ir nėra būtino reikalo, atų tėvai dirba, norėdami greičiau praturtėti.

O kino filmai? Jaunimas juos nuolat lanko ir prisižiūri vadinaimų herojų, kurių gyvenime dažniausiai nėra, bet kuriais jaunieji bando sektis. Daugelis jų žiūrimųjų filmų yra tikri dvasiniai nuodai jaunojo žmogaus protui, valiai ir jausmams, visam jo charakteriui.

Čia pridėkime dar gausią nešvarią spaudą, žmogaus kilnumą ir garbingumą niekinančias dainas, radijo ir televizijos transliacijas, gyvenimo paviršutiniškumą, materializmą, pasaulėžiūrinių supagonejimą ir turėsime aplinką, kuri siekia iškreipti jaunąsias širdis, joje bręstančias...

Taigi jei jaunimas žygiuoja pražūtingu keliu, dažniausiai yra ne jo kaltė, o tų, kurie jam klaidingus idealus ir netikrus dievus yra nurodę.

Ir vis dėlto esama kilnaus ir idealaus jaunimo! Gal jo ir nedaug yra, bet jis yra galvojęs ir sugebąs plaukti prieš jį sunaikinti norinčią gyvenimo srovę. Šitoks jaunimas supranta laiko ir darbo vertę. Jis laikosi asmeninės drausmės ir aktyviai dalyvauja organizacinėje veikloje. Visomis savo jaunystės jėgomis jis stengiasi apsišarvoti religinėmis, tautinėmis ir kultūrinėmis vertybėmis, kad subrędęs sugebėtų gyventi tikru žmogumi ir šventu krikščionimi.

Šitokio jaunimo idealai nėra niekingi.

ALMA MATER

*vėl išleido būrius jaunimo,
pasipuošusio naujais diplomais*

Renata Babarskaitė - *Alinskienė* dar vasario mėnesį baigė Hunter kolegiją New Yorke, gaudama Bachelor of Science laipsnį. Studijavo chemiją. Šiuo metu jau dirba savo specialybėje, Pfizer vaistų fabrike, New Yorke.

Gimnaziją baigė New Yorke 1952 m. Į ateitininkų organizaciją įstojo 1948 metais Vokietijoje. New Yorke kurį laiką buvo stud. at-kų draugovės valdyboje. Priklausė taip pat ir Liet. Studentų Sąjungai.

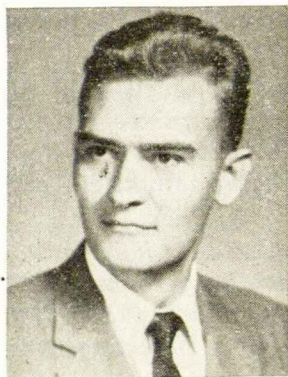
Irena Banaitytė studijavo zoologiją Hunter College, New Yorke. Pavasarį gavo Bachelor of

Arts laipsnį. Priklausė Newman Club ir profesinėm organizacijom. Buvo biologijos klubo sekretorė. Aktyvi SAS New Yorke draugovės narė, ir Lietuvių Studentų Sąjungos N. Y. skyriaus sekretorė. Dabar dirba Rockefeller Institute of Research ir tęsia studijas parazitologijos srityje, siekdama magistro laipsnio.

Sigitas Bobelis sausio mėn. baigė elektrotechnikos studijas New Yorke

miesto kolegijoje, gaudamas B.S. laipsnį. Dabar dirba elektros stočių projektavimo skyriuje Ebasco Services, Inc., New Yorke. Priklauso Ameri-

kos elektros inžinierių institutui. Ateitininkas nuo 1948 metų. Buvo MAS Diepholz'o draugovės pirmininkas Vokietijoje. 1956 m. vadovavo New Yorke SAS draugovei, o šiais mokslo metais yra SAS Centro Valdybos narys, ir tvarko užsienio skyrių.

Algis Gečiauskas, dabartinis SAS pirmininkas, baigė mechanikos mokslus Drexel Institute of Technology, gaudamas B.S. laipsnį. Priklausė Mechanikos inžinierių draugai, Tarptautniam klubui ir stalo teniso komandai. 1956 m. buvo universiteto stalo teniso meisteris.

Universitetą pradėjo Lietuvos Laisvės Komiteto stipendijos pagalba. Priklausė visai eilei organizacijų valdybų: 1953 — 1955 m. buvo Philadelphia LSS skyriaus pirmininkas; 1955-56 vicepirmininkas. Ateitininkas nuo 1948 m. Vokietijoje pirmininkavo MAS Hannau kuopai. Amerikoje — du metus iš eilės Philadelphia MAS kuopos pirm., bei MAS Philadelphia rajono valdybos narys. Šalia vadovavimo S.A.S., šiuo metu dalyvauja Philadelphia Lietuvos Bendruomenės Balso redakciniame kolektyve, ir praveda lietuviškas radijo valandėles. Dirba savo srityje ir planuoja šį rudenį studijuoti toliau.

Danutė Giedraitytė, vienintelė šiais metais studijas baigusi putnamietė, gavo Bachelor of Arts laipsnį Annhurst kolegijoje, kur studijavo komerciją. Priklausė Business Club, Putnamo tautinių šokių grupei. Buvo SAS Putnamo skyriaus revizijos komisijos sekretorė, socialinių reikalų vedėja, sekretorė, ir 1956-57 metais pirmininkė. Jos pavardė figūravo ir kolegijos garbės sąrašė. Šiais mokslo metais

taip pat buvo "Dainavos" klubo pirmininkė. Aktyviai dalyvauja "Ateityje" eilėraščių bei Kreivų šypsenų skyriuje. Ateityje numato dirbti savo srityje.

Liuda Grigaitė birželio mėnesį gavo Bachelor of Science laipsnį ekonomi-

joje su *cum laude* pagyrimu. Priklausė Beta Gamma Sigma ir Sigma Epsilon Chi garbės organizacijom, vokiečių kalbos, Newman ir sekretorių klubams, kuriuose ėjo įvairias pareigas. Mokslo baigė universiteto stipendijos pagalba. Ateitininkams priklauso nuo 1952 metų. Šiuo laiku yra New Yorke draugovės revizijos komisijos narė, ir "Jaunimo Žygių" žurnalo administratorė. Dirba United Nations.

Kęstutis Keblys birželio mėnesį apgynė tezę "An Investigation of Selective Reductions by Substituted Lithium Aluminum Hydrides," už kurią Purdue universitetas jam suteikė magistro laipsnį organizacijoje chemijoje. Priklausė Sigma Xi garbės organizacijai. Ateitininkas jau nuo 1946 metų. 1953 metais vado-

Dr. Marija Žibutė Daugėlaitė šią vasarą gavo medicinos daktaro laipsnį, baigusi medicinos studijas Georgetown universitete Washington.

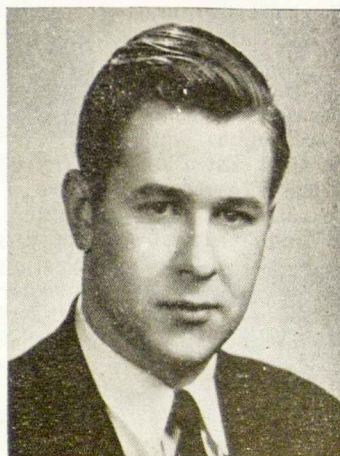
Dar gimnazijoje ji visada buvo pirmąja mokine ir ją baigė su aukso medaliu. Keturis metus studijavo mediciną New Yorko universitete, kur 1953 m. gavo Bachelor of Arts laipsnį. Tais pat metais įstojo į Georgetown universitetą, kurį šiemet sėkmingai užbaigė. Naujoji daktarė pradėjo savo srities darbą, at-

likdama šiuo metu praktiką Saint Michaels ligoninėje, Newarke, N. J.

Žibutė Daugėlaitė visuomet rasdavo laiko ne tik mokslui, bet ir organizaciniam darbui. 1952/53 m. buvo SAS New Yorko D-vės pirmininkė. Vėliau, gyvendama visai prie pat New Yorko, ji visada aktyviai dalyvaudavo ateitininkų veikloje.

Dr. Algirdas Kavaliūnas, šią vasarą taip pat baigęs medicinos studijas cum laude ir su aukso medaliu ir gavęs medicinos daktaro laipsnį, studijavo Loyolos universitete, Chicagoje.

Gimęs 1933 metais Kaune, gimnaziją lankė Vokietijoje, Ingolstadte, ir ją baigė jau Amerikoje 1950 m. Medicinos mokslus pradėjo 1950 m. Navy Pier universitete. Vėliau studijų testai perėjo Loyolos universitetan, kurį šiemet ir baigė aukščiausiu pažymėjimu.

Specialybė — vidaus ligos. Žada jose ir toliau specializuotis.

Nuo 1946 m. įstojo į ateitininkus. Ingolstadte buvo moksl. kuopos pirmininku. Chicagoje kurį laiką taip pat buvo valdybos nariu. Kartu priklauso skautams ir bendrinei Lietuvių Studentų Sąjungai.

vavo SAS užsienio skyriui ir sekančiais metais buvo SAS pirmininkas. 1955 metais buvo LSS Garbės Teismo narys. Dažnas Ateities ir kitų laikraščių bei žurnalų bendradarbis. 1956 metais laimėjo LSS grožinės literatūros premiją.

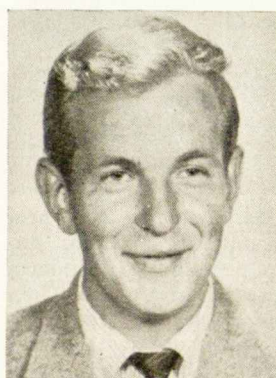
Laima Janušaitytė, dabartinė Waterburio SAS draugovės sekretorė, baigė Albertus Magnus kolegiją Waterburyje magna cum laude, gaudama Ba-

chelor of Arts laipsnį prancūzų kalboje. Priklaušė prancūzų, Classics, vokiečių ir Social Science klubams. Aktyvi vietos SAS draugovės narė.

Nijolė Kapteinytė pavasarį gavo Bachelor of Science laipsnį pedagogikoje. Studijavo St. Xavier kolegijoje, Chicagoje. Priklaušė profesiniams klubams, dramos ir būsimųjų mokytojų klubui. 1955 m. buvo Chicago Balso skyriaus revizijos komisijos narė. Į ateitininkų orga-

nizaciją įstojo 1951 metais. Buvo SAS Chicago draugovės sekretorė ir Šatrijos Korp! vicepirmininkė. Ateityje žada testuoti studijas ir mokytojauti.

Algirdas Kebliński B. S. laipsniu baigė statybos mokslus. Jaunasis inžinierius lankė Northeastern universitetą Bostone, kur priklaušė statybos inžinierių draugijai ir tarpt. santykių klubui. Veiklus ir lietuviškoje veikloje: 1955 metais buvo SAS so-

cialinių reikalų vedėjas, 1956 — SAS Bostono vyrų chorui. Tolimesnes studijas ir profesinį darbą teks atidėti, nes artimoje ateityje tikisi būti pašauktas kariuomenėn.

Danutė Koklytė savo keturių metų studijas baigė Bachelor of Arts laipsniu. Studijavo komerciją. Lankė Mount St. Joseph kolegiją, kur priklaušė eilei akademinėjų būrelių: Commerce and Finance, Modern Languages, Quid Est, Stylus, WAA. Atei-

tininkė nuo 1953 metų. Kurį laiką ėjo LSS Mount St. Joseph skyriaus sekretorės pareigas. Ateities planai — tolimesnės studijos savo srityje.

Galina Macelytė-Sužiedėlienė, buvusi Ateities redakcinio kolektyvo narė, baigė Mt. St. Joseph kolegiją, ir gavo Bachelor of Arts laipsnį sociologijoje. Laisvu laiku pirmininkavo sociologijos klubui, buvo Quid Est filosofijos klubo vice pirmininkė, ir vadovavo LSS Mt. St. Joseph skyriui.

Jos novelės bei straipsniai dažnai randami "Ateities" ir kitos lietuviškos spaudos puslapiuose.

Feliksas Palubinskas, studijavęs De Paul universitete Chicagoje, pavašarį gavo Bachelor of Science laipsnį įmonių vadovavimo srityje. Priklausė "Society for the Advancement of Management". Buvo vienas iš De Paul Universiteto Lietuvių Klubo steigėjų ir pirmasis to klubo pirmininkas. Taip pat priklauso Lietuvių Studentų Sąjungai. Ateitininkas nuo 1947 metų. Pirmininkavo Chicago MAS kun. Alf. Lipniūno kuopai, buvo SAS Chicago draugovės išdininkas bei revizijos komisijos narys ir Korp! Kęstutis sekretorius.

Dalia Prikockytė, Notre Dame (Clevelande) graduantė, studijavo anglistiką ir sociologiją. Šioje kolegijoje, kuri jai buvo suteikusi pusę keturių metų stipendijos, Prikockytė buvo Anglų garbės draugijos narė ir bendradarbiavo kolegijos laikraštyje. Pažymėtina, kad jos poezija dažnai pasirodo "Ateities" bei "Draugo" puslapiuose. Šiuo metu vadovauja Clevelando jaunesniųjų ateitininkų būreliui ir priklauso LSS Clevelando skyriui. Dirba savo srityje ir ateityje mano tęsti studijas magistro laipsniui gauti.

Janina Šoliūnaitė, bene pirmoji lietuvaite inžinierė, gavo Bachelor of Science laipsnį iš University of Illinois, Urbanoje. Studijavo elektro-tech-

niką. Priklausė eilei profesinių organizacijų. Buvo net Radijo inžinierių instituto išdininkė. Taip pat pasižymėjo ir sporte — priklausė moterų lengvaatlečių sąjungai, buvo krepšinio ir tinklinio komandose. Ateitininkė nuo 1946 m. Seedorfe. Šiuo metu yra Giedros korporacijos išdininkė, priklauso Gintaro ir Lituanicos sporto komandoms. Dirba System Engineering skyriuje, UARCO, Inc., ir žada gilinti studijas savo profesijoje.

Arūnas Liulevičius birželio mėnesį pasipuošė magistro laipsniu matematikoje, kurį jam suteikė Chicago Universitetas. Buvo Calvert, Fizikos ir Matematikos klubų narys. 1946 metais Eichstatte tapo ateitininku, o Amerikoje yra buvęs SAS Chicago draugovės valdybos narys. Žada gilinti matematikos studijas ir siekti doktorato.

Jonas Šoliūnas, MAS pirmininkas, studijavo sociologiją ir gavo Bachelor of Arts laipsnį Illinois Universitete, Urbanoje.

Aktyviai reiškiasi amerikiečių ir lietuvių sportiniame gyvenime. Į ateitininkų organizaciją įstojo 1947 metais. Priklauso Lietuvių Studentų Sąjungai, Šatrijos korporacijai, daug bendradarbiauja lietuviškoje spaudoje.

Jurgis Štuopis, baigęs Illinois Institute of Technology, gavo Bachelor of Science laipsnį. Studijavo statybą (civil engineering). Buvo Chi Epsilon, Amerikos statybos inžinierių draugijos, Newmano ir tarptautinio klubų narys. Daug prisidėjo Jaunimo Kongreso organizavime. Šiuo metu yra SAS Chicago draugovės pirm. ir SAS kontrolės komisijos narys. 1955 m. sekretoriavo SAS Centro Valdyboje ir buvo Korp! Kęstučio valdyboje. Ateities planai — dirbti savo profesijoje, tęsti studijas.

Algirdas Zikas - Žižniauskas, buvęs SAS Bostono skyriaus pirminin-

kas, baigė Northeastern universitetą Bostone ir gavo Bachelor of Science laipsnį. Studijavo elektrotechniką. Buvo aktyvus narys, sekretoriavo Elektrofinesinių organizacijų trols inžinierių instituto skyriui, ir priklausė Tau Beta Pi ir Eta Kappa Nu garbės organizacijoms. Artimoje ateityje numato tęsti studijas Rensselaer Polytechnikos Institute magistro laipsniui gauti. Ateitininkams priklauso nuo 1950 metų.

Rita Žukaitė, visus keturis metus buvusi garbės sąraše, baigė Immaculata kolegiją Philadelphijoje, gaudama Bachelor of Arts laipsnį, kur studijavo prancūzų ir vokiečių kalbas. Į ateitininkų organizaciją įstojo 1947 me-

tais Hanau, kur aktyviai reikšėsi MAS skyriaus valdyboje. 1954 metais pirmininkavo SAS Philadelphijos draugovei, kurioje taip pat yraėjusi vice-pirmininkės ir sekretorės pareigas. Kolegijoje buvo prancūzų klubo pirm. Šiais mokslo metais tvarko socialinius reikalus LSS Philadelphijos skyriaus valdyboje.

Visiems baigusiems mokslus Ateitis linki geriausios sėkmės profesiniame darbe.

ONA ALISYTĖ

Gegužio 22.

Liuda,

Šiandien pamokų turėjau truputį mažiau. Anksčiau išėjęs iš kolegijos, nutariau pasivaikšioti. Ėjau pro darželį. Jame pamačiau rūtas. Ir, žinai, Liuda, grožėdamasis išdykėliu vėju, kuris jas taip nerūpestingai glamonėjo, prisiminiau Tave. Geriau sakant, prisiminiau, kas mudu daugiausia riša. Ak, ką aš čia rašau, gi Tu žinai, kad niekad nesu pamiršęs Tavęs, tad kaip galiu prisiminti?.. Daug kas riša Tave su rūtomis. Vėjas... — ir jis man Tave primena. Atmenu, kai pas jus viešėjau; mes irstėmės valtele. Jau daugiau, kaip mėnuo praėjo, o ir dabar stovi Tu, kaip gyva man prieš akis. Vėjas tada buvo švelnutis, viliojantis. Staiga, linksmi nusijuokęs, jis nusinešė Tavo mėlyną skarelę nuo kaklo, paslėpdamas tik jam žinomoj vietoj. Žinai, ką aš tuomet pagalvojau? — kad vėjavaikis vėjas Tave įsimylėjęs.

Ar Tu tiki, kad vėjavaikis vėjas yra surimtėjęs?

Vėjas, Tu ir aš, esam visad kartu; man jis pasako, ką Tu veiki, nors pati niekuomet man to neraišai.

Užsisvajojau apie senus laikus; net pamiršau padėkoti už laišką, kurį vakar gavau. Neskaitęs, jau žinojau, apie ką rašai jame. Gaila, kad tik tokius trumpus laiškus man rašai, ir tai nei žodelio apie save. Jei Tavęs nepažinčiau, tikrai galvočiau, kad domiesi tik oru, mano sveikata, nuotaika, ir niekad nepamiršti linkėjimų visai mūsų šeimai... Kiekvieną kartą tik dešimtis eilučių... Tu nepyk, bet kartais pagalvoju, jog Tu tik datą uždedi kitą, o laiškus jau seniai esi surašius, ir tiek daug jų, kad net keliems metams užteks.

Mūsų visa šeima nutarė manęs pasigailėti. Ką gi galvoji, aš darau, gavęs tokius Tavo laiškus?.. džiaugiuosi?

Mano mokslo užbaigtuves švėsime jau netoli jūsų. Tėvai perka namą. Negaliu įsivaizduoti už poros savaitių save būsiant inžinieriumi. O kiek daug planų turiu, nežinau, net nuo kurių pradėti. Gerai, kad ke-

liamės pas jus, Tu man patarsiš kuriuos planus pirma vykdyti.

Kaip Tavo sveikata; kaip gera, kad nereikės Tavo laiško laukti. Neužilgo pasimatysime.

Leisk dar kartą pakartoti: ar Tu tiki, kad vėjavaikis vėjas yra jau surimtėjęs ir tikrai Tave įsimylėjęs?

Tad iki, sesut, daug linkėjimų nuo mūsų visų.
Rimas

*

Telegrama: Liudai Ramūnaitei.

Pranešame, kad Rimo laidotuvis įvyks gegužio 26. Prašome atvykti.

Dovydenai.

*

Malonus vėjelis glosto pilkus ir nusiminusius veidus. Dovydenienė, atsirėmusi į vyro petį, verkia. Tėvas taip pat nesulaiko ašarų. "Ir kaip galėjo tai atsitikti, kaip galėjo mašina užkliudyti jų sūnų, einantį šaligatviu, kaip?"

Liuda suakmenėjus, nė viena ašara nebyra. Jos veide negalima nieko išskaityti — bespalvis. Akys, visad mėlynos, dabar neturi jokios spalvos. Mechanškai palma žiupsnelį žemių ir beria ant Rimo grabo. Pažiūri žemyn, ir ašara nusirita ten. Vėjas kedena jos plaukus, ir ji nueina kiek toliau, po medžių, kur nekliudoma gali galvoti apie jį.

Žmonės skirstosi namo. Dovydenas apkabina žmoną ir vedasi namų link. Reikia gi gyventi. Jiedu turi dar du kūdikius ir vienas antrą. Tik Liuda stovi. Ji nieko neturi. Iš svajonių pabunda tik tada, kai kapinių sargas, skambindamas raktais, praneša vėlyvą laiką. Ji supranta, kad reikia gyventi ne dėl savęs, bet dėl kitų, dėl Rimo. Jis bus visad su ja, ir ji su juo. Išėjus iš kapinių, automatiškai pasuka stoties link. Nusiperka bilietą į pirmą traukinį, kuris neš ją iš čia, palikdamas meilę ir širdį ten, pas jį.

Vėjas papučia pro traukinio langą, ir ji taria sau: "Vėjas, tu ir aš, būsim visad kartu".

MŪSŲ STOVYKLA — TAI ANTROJI TĖVIŠKĖLĖ

INGRIDA STASAITĖ

*Skamba juokas, dainos iš visų kampų
Ateitininku būti tai smagu!*

P. Natas

Š. m. liepos 28 d. moksleiviai ateitininkai ir jaunučiai rinkosi į A.L.R.K.F. stovyklą, netoli Manchester, Mich., miestelio. Rinkosi jaunimas iš Chicagos, Detroito, Clevelando, Rochesterio ir kt. Vieni atvyko mašinomis, tėvelių ir pažįstamų lydimi, kiti autobusais. Netoli stovyklos, pakely, visus pasitiko lietuviškas sveikinimas "Sveiki, atvykę!"

Atvykus tuoj krito į akis gražus, melsvas ežerėlis, kuriam duotas vardas "Spyglys". Nežinia, kodėl toks vardas parinktas, gal, kad ten yra spygliuočių medžių, o gal dėl to, kad tas kuklus ežerėlis, lyg koks spyglys, prisiglaudęs žalio kalno atšlaitėje, veriančiai veikia praeivį. Giedrią dieną jo melsvas vanduo ir virš jo pilki debesėliai užburia visą aplinką. Stovyklos pastatai — tartum grybai tarp kalnelių. Tačiau juose randame visas stovyklavimui moderniškai įrengtas patalpas: virtuvę, salę, pamaldų vietą ir gyvenamuosius kambarius. Stovyklautojų nameliai švarūs ir kuklūs, viduje dviejų aukštų geležinės lovos su čiužiniais, languose sieteliai, saugoją nuo įkyrių uodų...

Sužinom, kad mielos seselės iš Putnamo atvežė kelias jaunas pušes ir čia pasodino. Puikiai atrodo graži pievelė, aikštė sportui ir darželio gėlės.

Tad tokioj gražioj aplinkoj pradėjome stovyklavimą. Pirmadienio rytą iš miego prikelia stovyklos komendanto švilpukas. Skubam keltis, bėgti į mankštą. Žolė rasota ir

taip maloniai kvepia. Renkamės vėliavos pakėlimui, skamba mūsų tėvynės himnas. Paskelbiama stovyklos vadovybė: stovyklos vadovas doc. J. Valiukonis, dvasios vadovas dr. kun. Ig. Urbonas, stovyklos komendantas V. Kleiza, administratorius J. Žadeikis, meno vadovas Pr. Zaranka, mergaičių vadovė A. Stakytė, berniukų vadovas A. Liulevičius, jaunučių vadovai: A. Katelytė ir A. Šatas. Sporto vadovai: V. Krikštolaitytė ir P. Žumbakis, sekretorė D. Stakytė, mergaičių programos instruktorė seselė M. Paulė, plaukimo vadovas A. Ruseckas.

Stovyklos meno vadovas Pr. Zaranka sukūrė stovyklos dainą ir dainuot išmokė. Kad sklandžiau

darbas vyktų, stovyklautojai buvo suskirstyti būreliais, pavadintais Lietuvos upių bei miestų vardais, pav., Dubysos, Minijos, Šešupės, Vilniaus ir t.t. Kiekvienas būrelis turėjo po vadovą ir padėjėją. Darbo dienos ėjo visu stropumu, išklausė eilę referatų: Tautiniai ženkla — Ingridos Stasaitės, Lietuvių kovos dėl pavergto krašto — Reginos Vilutytės, Šv. Kazimieras — Danutės Indrikaitės, Ateitininkų principai — Klemenso Kučiausko, Darius ir Girėnas — Vytenio Damausio.

Turėjome eilę pašnekusių ir paskaitų: kun. dr. P. Celiešius išpūdingai kalbėjo apie meilę, At-kų Fed. tarybos narys St. Barzdukas kalbėjo literatūrinėm temom, dr.

Valdžia buvo didelė, bet gera. Iš kairės: V. Krikštolaitytė, P. Žumbakis, A. Stakytė, A. Liulevičius, seselė Paulė, A. Katelytė, A. Šatas, V. Kleiza, kun. I. Urbonas, J. Žadeikis, P. Zaranka. Nuotr. V. Valaičio.

Pilnos pievos gražiųjų gėlių, o paežerys — stovyklautojų ir svečių.

Nuotr. Vyt. Valaičio

kun. Urbonas pravedė religines konferencijas, Jonas Šoliūnas skaitė paskaitą „Ateitininkai ir sportas“, vyresniems moksleiviams V. Kleiza šnekėjo apie studijas Amerikos universitetuose, At-kų Fed. tarybos pirmininkas Dr. A. Damušis skaitė paskaitą „Ateitininkai ir pasaulėžiūra“, Alg. Šatas kalbėjo tema „Už geresnį pasaulį pagal popiežių Pijų XII“, Vcl. Kleiza supažindino su Ateitininkų Federacijos santvarka, berniukams kalbėjo Dr. O. Vaitas, mergaitėms p. Damušienė ir p. Kundrotienė, Jau-nučiams davė išsamų pašnekėsį mokytojas Pr. Zaranka apie mokslo vertę.

Po paskaitų mielai mokėmės tautinių šokių, kuriuos pravedė seselė M. Paulė. Šokių pamokas seselė labai metodiškai pravedavo ir labai lengvai mus išmokė daugelį tautinių šokių. Skambiųjų dainų mus mokė dainininkas mokytojas Pr. Zaranka. Jo rūpesčiu buvo suorganizuotas mergaičių sekstetas, labai vykusiai pasirodęs talentų vakare.

Turėjome išpūdingus laužus, kurių metu pasirodydavo stovyklautojų būreliai. Laužus pravedavo Ingrida Stasaitė ir Jūra Gailiūšytė. Ypatingą vakarą turėjome lietuvių partizanams prisiminti. Kun. dr. P. Celiešius tarė jautrų žodį,

Per stovyklos atidarymą privažiavo šimtai svečių. Ir visos mašinos — lietuviškos. Nuotr. Vyt. Valaičio.

primindamas sunkią mūsų tautos dalį svetimųjų spaudoje. Pri-taikintą deklamaciją išpildė A. Udrys. Clevelando ir kitų vietovių moksleiviai. Nuotaikinga muzika deklamacijas pianu palydėjo Kristina Stankaitytė.

Išpūdingas buvo Marijos vakaras, kurį atliko Detroito kuopa, paruošta globėjo Pr. Zarankos. Detroitas taip pat pravedė pavyzdinį susirinkimą. Turėjome dailaus skaitymo, deklamavimo ir sporto varžybas.

Dažnai po visų dienos darbų turėdavome ir pasilinksminimus, o paskui buvo skaitomas visų laukiamas stovyklos laikraštėlis, pavadin-tas „Spyglio ežero aidai“. Laikraštėlį redaguodavo Jūra Gailiūšytė ir Ingrida Stasaitė, talkininkau-davo Vyt. Damušis ir A. Gaška. Laikraštėlis paliesdavo mūsų gyvenimą stovykloje, jis dažnai tar-tum spyglys nevienu ir užgaudavo, bet tai buvo tik moksleiviški juokai.

(Nukelta į 167 psl.)

IŠ STOVYKLOS POEZIJOS

*

Į stovyklos naują rūmą
Suvažiuo daug žiopių —
Gailiūšytė juokdarė,
Ožkabardis Zaranka,
Balsevyčius Raimundukas,
Su šachmatais dar Repšiukas,
Suktas „gembleris“ Gaška
Ir naktibaldos Valaičiai.

Išsipustęs garsiai švilpia
Ten Arūnas per šukas,
Jam Audronė melodingai
Laiko ištiestas gaidas.
Diržą ploną apsijuosęs,
Pučia Manvydas dūdas,
O Zaranka atsistojęs
Kelias kojas lig galvos.

Jūra ir Irma

*

Sudiev, Arūnai, taškų dėdė,
Berniukų tėve ir mama,
Kasryt mus apavei, aprėdei,
Ir mes gyvenom lyg namuos.

Sušukavai Kriaučiūnui plaukus,
Šadauskui iššveitei dantis,
Masažavai tu Gaškos taukus,
Suokei lopšinę per naktis.

Sudiev, garbingas dvasios tėve,
Mums prikalbėjęs daug juokų,
Sakei, — kai meilė ima busti,
Nereikia būti dviem kartu.

Sudiev, visi ant Spyglio kranto
Sudiev, ožkytės ir ožiai,
Pasibaigė čia visos šventės,
Sudiev, sudiev, visiems gražiai.

P. Natas

PRIEŠ TRISDEŠIMT METŲ PALANGOJE

DR. VLADAS VILIAMAS

Šiomet suėjo trisdešimt metų nuo ateitininkų reorganizacinės konferencijos Palangoje, 1927 m. liepos 15—19. Nežiūrint į tai, jog ateitininkai prieš ją ir po jos turėjo visą eilę kitų konferencijų ir kongresų, atžymėjusių organizacijos skirtingus etapus, — Palangos konferencijai vis tik priklauso išskirtinė reikšmė, ir todėl dar ir po trisdešimties metų ji verta išskirtinio prisiminimo.

Tikiuosi šiam reikalui patarnaus šis laisvų prisiminimų žiupsnelis.

Lietuvių katalikų šviesuolių susiorganizavimas į ateitininkų organizaciją prasidėjo tais laikais, kai Lietuva nešė sunkią caristinės Rusijos priespaudos našą. Ateitininkai Lietuvos nepriklausomybės iškovojoje atliko svarbų vaidmenį, o jų gretos per keletą nepriklausomo gyvenimo metų šimteriopai išaugo. Šis sąjūdis apėmė jau apie šešetą tūkstančių lietuvių moksleivijos, kelis šimtus Lietuvoje ir užsieny bestudijuojančių studentų ir dešimtimis skaitomas akademikų eiles, plačiai išsiliejusias į Lietuvos gyvenimą. Iš ateitininkų eilių buvo išėjęs ilgametis Lietuvos respublikos prezidentas Aleksandras Stulginskis, eilė Lietuvos vyskupų, aukštų dvasininkų, valstybės

ministerių, seimo narių, mokslininkų, rašytojų, menininkų ir kt., kurie Lietuvoje vaidino svarbų vaidmenį. 1918—1926 metais ateitininkai ne tik patys išaugo, bet jau spėjo parodyti savo pasiaukojimą ir savo sugebėjimus.

Nenorint užmigti ant laurų, buvo jaučiamas reikalas šiai išplitusiai, nepaprastai vitališkai organizacijai duoti naujus ir tvirtus organizacinius rėmus, išryškinti organizacijos charakterį, jos veiklos barus, naujai išrikiuoti jos skaitlingas gretas.

Ateitininkų reorganizacijos vyriausiu inspiratoriumi buvo prof. Stasys Šalkauskis. Jis penkiolikos metų ateitininkų jubilėjaus kongrese 1925 m., Kaune, naujai ir moksliskai formulavo ateitininkų principus, sistemingai išryškino ateitininkų uždavinius ir pareigas. Prof. Šalkauskio gilios mintys užkrėtė, sužavėjo ateitininkus. Kongrese buvo nutarta pasirošti ir sušaukti reorganizacinę ateitininkų konferenciją.

Tame kongrese atstovavau Rokiškio gimnazijos moksleivių ateitininkų kuopą ir kaip tos kuopos pirmininkas buvau net išrinktas į minimo kongreso prezidiumą, — vienintėlis iš moksleivių. Jau 1926 m. rudenį atvykau studijuoti į Kauną ir patekau į Moksleivių Ateitininkų S-gos C. Valdybą sekretoriumi. Tuo būdu man teko artimai pažinti ne tik ateitininkų reorganizacijos užsimojimus, bet ir prisidėti prie jų vykdymo. Pagaliau, man teko aktingai dalyvauti šios konferencijos suruošime. Pirmiausia aplinkraščiais, kuopų lankymais teko raginti moksleivius ateitininkus ruošti šiam reikšmingam įvykiui.

Atsimenu gerai, kai 1927 m. birželio mėn., pagrindiniams šios konferencijos ruošėjams prof. kan. Pr. Kuraičiui, Pr. Dielininkaičiui, St. Lūšiui ir kt. išvykus į Palangą vykdyti ten konferencijos paruošiamųjų darbų, aš specialiai buvau paliktas Kaune ir iš čia turėjau rūpintis visai artėjančios konferencijos reikalais. Teko tęsti informaciją per spaudą, atsakinėti į iš provincijos ateinančius raštus, rinkti lėšas konferencijos išlaidoms ir t.t. Paskutinėmis prieš konferenciją dienomis tų reikalų tiek daug iškilo, jog jau nebesuspėdavau visur aplakstyti. Man buvo nepaprastai didelis palengvinimas, kai kun. Juozas Vailokaitis paskolino automobilį su šoferiu, šaunią priemonę susisiekimui. Verta pastebėti, jog anais laikais nuosavas automobilis Kaune buvo dar gana didelė retenybė, o Kauno taksiai, kurių anuo metu gal buvo tik apie porą tuzinų, buvo taip pat labai brangi susiekimo priemonė.

Palangon atsiradau tik konferencijos išvakarėse. Ten ateitininkai vyko visais keliais, ir jų suplaukė per du tūkstančių. Jie būrių būriais užliejo ramią ir tik pradedančią įsistatyti Palangos vasarvietę. Prasmingai tada skambėjo daina: "Prie jūros aukštaičiai, prie jūros žemaičiai, prie jūros visa Lietuva"...

Pagrindinis Palangos konferencijos tikslas buvo pasisavinti prof. Šalkauskio nuosekliai ir moksliskai formuluotą ateitininkų ideologiją, priimti naujai paruoštus Ateitininkų Federacijos įstatus. Palangoje tuo būdu iškilo Ateitininkų Federacija, susidedanti iš autonomiškai veikiančių moksleivių, studentų ir sen-

DALIA PRIKOCKYTĖ

S V A J O N Ė

NORĖČIAU pakilti su vėju

Virš žemės, virš jūrų kalnų...

Ir suptis pūkiniuos padangių takuos,

Ir skristi aukštai ir toli —

Artyn prie Tvėrėjo...

O vėjas, palikęs mane erdvėje

Vėl grįžtų į žemę

Nešiot skurdžių dulkių.

O ten—ten mėlynėj—ramu ir tylu.

Ir mintys ten skrieja

Lyg krikštolas—tyros ir šviesios...

O Viešpatie, duok man sparnus,

Kad pakilti virš žemės galėčiau...

Nes ten—ten aukštai

Tavo veidą regėčiau ir valią žinočiau,

Ir palikčiau Tavy amžinai.

Pirmoji Ateitininkų Federacijos Vyr. Valdyba, išrinkta 1927 m. Palangos konferencijoje. Iš kairės, sėdi: prof. kan. Pr. Kuraitis, prof. St. Šalkauskis, E. Turauskas; stovi: Dr. J. Leimonas, Dr. P. Bielskus, K. Šapalas ir Vl. Viliamas.

draugių sąjungų. Palangoje buvo išrinkta ir nauja Ateitininkų Federacijos Vyriausioji Valdyba: Federacijos Vadu — Prof. St. Šalkauskis, Dvasios Vadu — prof. kan. Pr. Kuraitis, Tarybos pirmininku E. Turauskas, Sendraugių s-gos pirm. Dr. P. Bielskus, Studentų — Dr. J. Leimonas, Moksleivių — Vl. Viliamas ir generaliniu sekretorium K. Šapalas. Vėliau, jau sugrįžus į Kauną, reikėjo naujus Ateitininkų Federacijos įstatus įregistruoti Kauno notaro įstaigoje, ir vyriausios valdybos nariams teko pasirašyti po tais įstatais, kaip Ateitininkų Federacijos steigėjams. (Čia dėdama fotografija yra padaryta tuoj po Federacijos įregistravimo).

Palangos konferencijos metu ateitininkai suruošė ir platesnei lietuvių visuomenei skirtų pasirodymų: sporto o'limpiadą, dainų šventę, ateitininkų spaudos parodą. Betgi didžiausią išpūdį padarė pirmą kartą Lietuvoje suvaidinta misterija ir didinga žibintų eiseną. Simbolingą misteriją „Nuvainikuotoji Vaidilutė“ specialiai reorganizacinei konferencijai parašė poetas V. Mykolaitis-Putinas, o jai muziką sukomponavo muzikas J. Dambrauskas. Misterijos vaidinimas praėjo su nepaprastu pasisekimu ir vėliau buvo pakartotas Kaune, Vytauto kalne. Misterijoje svarbiausias roles vaidino: **Birutė** — Marija Arminaitė (dabar Lušienė) ir **Kęstutis** — Leonas Račiūnas. Man teko vaidinti palyginamai nežymus vaidmuo — vos prie žemės bekrušančio senelio. Senelio judesius greit perpratau, bet pagauti senio tarseną — anuomet dar gana jaunam — buvo nelengva.

Tūkstantinė žibintų eiseną Palangos pajūriu buvo taip pat naujas ir tikrai didingas pasirodymas. Ugnim žerinti eiseną skardėjo maršo taktu žygiuojančių kolonų dainomis. Eisenai sustojus buvo pasakytos

reikšmingos kalbos. Dar ir dabar prisimenu konferencijos pirmininko Dr. D. Jasiučio žodžius. Jis, nusakydamas ateitininkų pagrindinį uždavinį, parafravo šiuos V. Solovjovo žodžius:

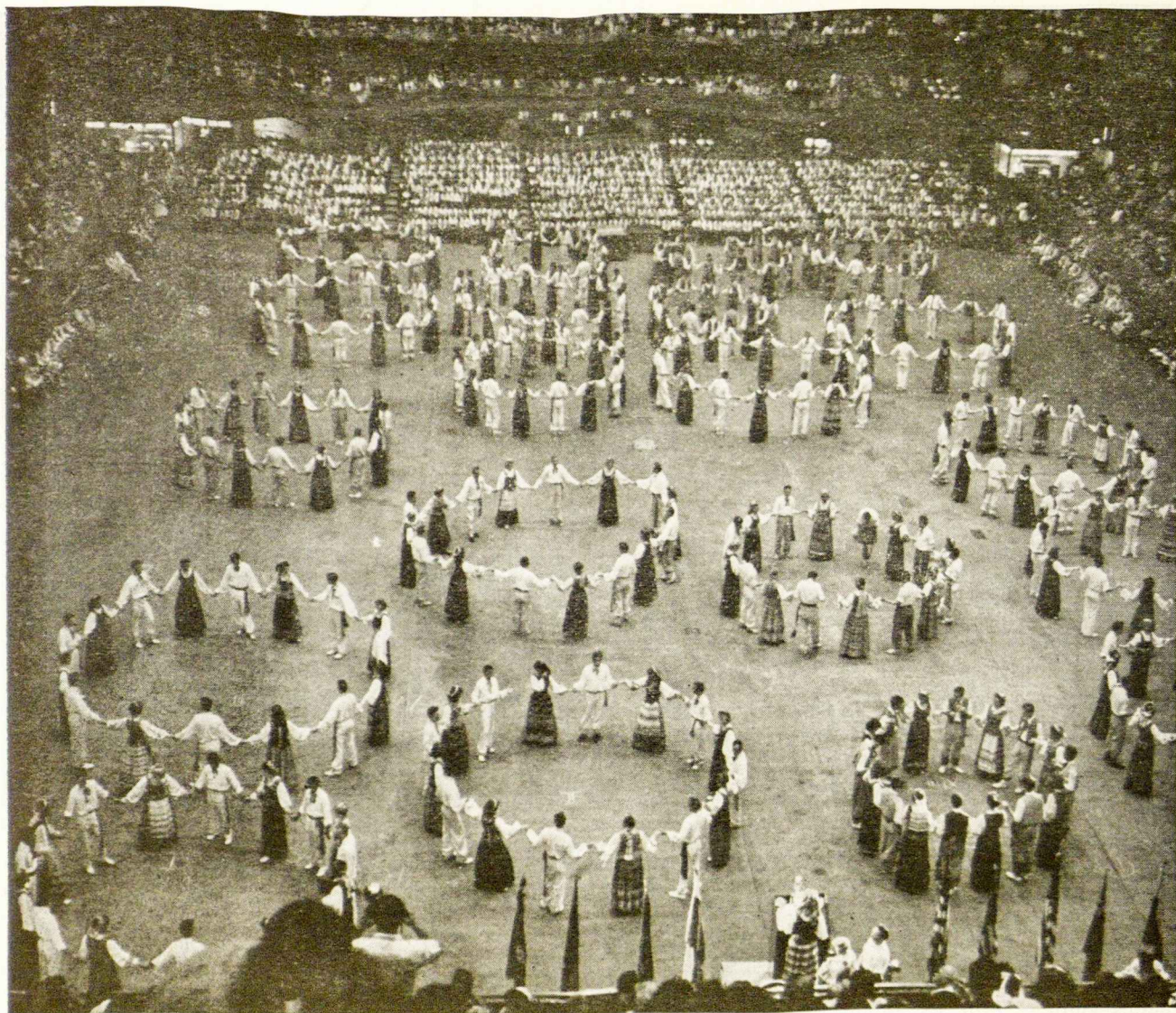
— Dievo pasaulis dar nesukurtas,
Jojo šventykla dar nebaigta,
Tik pilkas molis išdalytas,
Tik raumenims jėga duota.

Atseit, ateitininkai turi savo jėgas aukoti dieviškosios kūrybos darbams, iš lietuviškų plytų statyti Jam šventyklą.

Visa konferencija praėjo nepaprastai pakilioje nuotaikoje, naujai susikaupę ateitininkų ryžtas drąsiai kovoti dėl Lietuvos. Palangos reorganizacinė konferencija buvo nevaržomos ateitininkų veiklos laikotarpio užbaiga ir sykiu gražiai pražydusio ateitininkų pavasario iškiliausias triumfas.

Netrukus Lietuvoje ėmė pūsti jau kitoki vėjai. Nuo 1927 m. pradžios Lietuvos valstybės vairs buvo atitekęs A. Smetonos ir A. Voldemaro diktatūriniam režimui. Jis tolydžio darėsi ateitininkams nepalankus, ir net visai priešingas. Greit po Palangos konferencijos prasidėjo moksleivių ateitininkų veiklos varžymas, paskirų kuopų uždarinėjimas ir, pagaliau, visiškas viešos veiklos uždraudimas. Vėliau sekė ir studentų bei sendraugių persekiojimai, areštai, trėmimai, kalinimai. Ateitininkai, žinoma, nelenkė pečių po naštos sunkumu. Persekiojami dar ryžtingiau dainavo:

Išsiskirstę mes po svieta
Nenustosime (Lietuvos) mylėt,
Norš mus spaus likimas kietas,
Ašarėlė neriedės.

Šimtai šokėjų ir tūkstančiai žiūrovų dalyvavo tautinių šokių šventėje, Chicagoje.

Nutr. Vyt. Valaičio

JAUNIMO DIENOS CHICAGOJE

Birželio 29 ir 30 d.d. Chicagoje įvyko pirmosios lietuviškojo jaunimo dienos: išpūdingas jaunimo kongresas ir didžiulė tautinių šokių šventė, sutraukusi lietuviškojo jaunimo iš visų Amerikos miestų ir Kanados.

Jaunimo kongresas

Jaunimo kongresas posėdžiavo Morrison viešbutyje ir pasisakė rūpimais nūdienos klausimais. Didžiausias jų — lietuviybės išlaikymas, antrasis — jaunimo santykiai su vyresniąja karta. Šios pagrindinės temos buvo nagrinėjamos bendruose ir sekcijų posėdžiuose.

Pirmoji paskaita ir buvo skirta jaunimo ir šeimos klausimams. Prelegentė Aldona Krikščiūnaitė (iš Chicago) iškėlė įvairius pavojus lietuviškai šeimai sudaryti ir teigė, kad tik per lietuvišką šeimą išsilaikys lietuviybė.

Antroji paskaita — Jaunimo at-

eitės perspektyvos. Prelegentas Bronius Vaškelis (iš Toronto, Kanados) išryškino tuos aštirus jaunimo ir vyresniosios kartos santykius, negailėdamas pastarajai stipresnių puolimų, kviesdamas jaunimą savaip orientuotis į savo dinamizmu įsijungti į likiminę tautos kovą.

Atskirose sekcijų — meno, visuomeninių ir socialinių mokslų, sporto, literatūros ir spaudos, griežtųjų bei pritaikomųjų mokslų — posėdžiuose buvo paliesta įvairūs specialūs klausimai, jungiant juos su lietuviybės išlaikymu, ryškinant tuos pačius vyresniųjų — jaunesniųjų santykius. Visuomeninių bei socialinių mokslų sekcija sutraukė daugiausia publikos ir pačios diskusijos buvo itin gyvos. Čia jaunimas turėjo progos pasisakyti visais jam rūpimais klausimais. Iš jų labiausiai paminėtini: jaunimo stovyklos, jaunimo įsijungimas į visuomeninį, kultūrinį ir politinį darbą.

Nerima Narutė

T I K Ė J A U

Tikėjau tavo žodžiais,
Tikėjau, dievaži —
Maniau, kad mūsų laimė,
I žvaigždę panaši.

Maniau, abu keliausim
Bendru laukų taku,
Dabar tik skausmo aidą,
Vien ilgesį seku.

Ir tai kasdieną laikiu,
Tikiuosi gal kada...
Užgis giliai įdrėksta
Kraujuojanti žaizda.

Uždengs ir veidą tavo
Gyvenimo ranka,
Nuplaus lyg akmenėlį
Pakrantėje banga.

P O E Z I J A I

Esi svajonė mano,
Mana mintis.
Žvaigždžių taku atbėgi,
Pro nemigo naktis.

Šalia manęs tu stovi,
Kai aš vienu viena —
Grubiu keliu keliauju,
Erškėčius skindama.

Ir kai širdyje laimės
Sekundė nerami, —
Tada, mieloji sese,
Kvatojamės abi...

Be melo, be pavydo,
Dviprasmiškos minties,
Esi miela mergytė,
Iš pasakų šalies.

Sekmadienį po iškilingų pamaldų šv. Kryžiaus bažnyčioje (pamaldas laikė vysk. V. Brizgys, pamokslą sakė kun. St. Yla), buvo baigiamasis plenumo posėdis, su išpūdinga Voldemaro Adamkavičiaus kalba, rezoliucijų priėmimu.

Bendriems posėdžiams pirmininkavo V. Kamantas ir L. Sabaliūnas, sekretoriavo I. Čepėnaitė, V. Gaškaitė; rezoliucijų komisijon buvo išrinkta A. Dundzila, G. Gedvila, Petrulytė ir K. Kudžma.

Gera, kad šitas pirmasis jaunimo kongresas susilaukė dėmesio, sutraukė apie 800 kongreso dalyvių, kad jaunimas turėjo progos išsikalbėti savo klausimais, pasidalinti rūpesčiais, susipažinti, padraugauti lietuviškoje atmosferoje. Tas skatina jaunimą ir toliau jungtis, veikti ir ruoštis bendriems mūsų tautos išlaisvinimo darbams. Viena, ką galime prikišti — kongresui trūko vedamosios minties. Jis nieko naujo nedeklaravo. Apie tas pačias temas bei rūpesčius juk sukasi beveik visi didieji suvažiavimai, kongresai.

Tačiau ši vedamosios minties trūkumą išpirko tautinių šokių festivalis.

Šokių festivalis

Pirmą kartą Amerikoje padarytas toks bandymas — surengti tautinių šokių festivalį. Į jį suvažiavo apie 500 šokėjų, viso 27 grupės. Prisijungė ir Chicagos 9 lietuviškų parapijų mokyklinis jaunimas su savo dainomis bei žaidimais. Publikos sutraukė apie 8000. Didysis Chicagos Amphitheatras buvo pilnai prikimštas.

Festivalis praėjo labai iškilingai, su maršų muzika, su šokėjų paradu, su miesto majoro Richard J. Daley atsilankymu ir kalba. Festivalį taip pat sveikino Amerikos prezidentas Eisenhoweris ir Chicagos kardinolas Strich.

Didžioji šokėjų masė šoko atskiromis grupėmis, sudarydama savas grandinėles, pritariant dūdų orkestrui, kuriam dirigavo Br. Jonušas. Per abi festivalio dalis pašoko keliolika šokių. Didžiausio pasisekimo susilaukė Sadutės šokis, kurį išpildė Clevelando ir Putnamo mergaitės.

Taip pat programoje pasireiškė Chicagos mokyklinis jaunimas, apie 500 vaikų, padainuodami kelias daineles (vadovavo A. Skridulis).

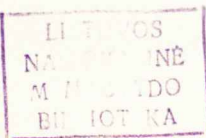
A. Krivaitytės kanklininkų grupė paskambino tris dainas.

Festivalis pasižymėjo savo tvarka ir režisūra, praėjo sklandžiai, išpūdingai. Jis susilaukė visų gražaus vertinimo, buvo atžymėtas ir amerikiečių spaudoje. Ypač juo džiaugėsi Amerikos universitetų šokių mokytojai, kurie patys rengia įvairių tautinių šokių festivalius ir susiduria su organizaciniais sunkumais.

Tačiau labiausiai juo džiaugėsi pats lietuviškasis jaunimas. Ko nedavė jaunimo kongresas, tai su kaupu kiekvienam dovanojo pats festivalis. Jis pademonstravo lietuviškojo jaunimo nuotaiką, kėlė jo entuziazmą ir nevienam išspaudė džiaugsmo ašarą, kad mūsų čia tiek daug, kad mes esame vieningi.

Į abiejų švenčių organizavimą ir konkrečius darbus buvo įsijungęs mūsų jaunimas, o jam vadovavo ir visakuo rėmė Chicagos Liet. Bendruomenės apygarda.

Kongreso ir festivalio proga tame pačiame Morrison viešbutyje buvo atidaryta lietuvių dailininkų reprezentacinė paroda. **A.K.**

PASIKEITIMAI, NAUJOS VILTYS IR NAUJI ŽMONĖS

KUN. JONAS PETRĖNAS, vyr. Ateities redaktorius, šią vasarą iš tų pareigų pasitraukė. Turėdamas nemažą pastoracinio ir visuomeninio darbo, šiuo metu jis dar redaguoja lietuvių kunigų žurnalą "Lux Christi".

Redaguodamas Ateitį, kun. J. Petrėnas visuomet turėdavo naujų idėjų, sumanymų, daug patį rašydavo ir ragindavo kitus rašyti. Jo raštai pasižymi ypatingai gražiu stiliumi ir skaitytojų visuomet mėgiami. Neabejojame, kad kun. Petrėnas ir toliau liks nuoširdus Ateities talkininkas, ir linkime jam geriausios sėkmės naujuose darbuose.

Iš redakcijos pasitraukė ir dr. ANTANAS SUZIEDĖLIS. Jis su žmona rugsėjo pradžioje išvažiavo į Ohio valstybę, kur dirbs savo specialybėje.

Pasitraukė taip pat ir ENATA SKRUPSKELYTĖ, nuoširdžiai dirbusi Ateities redakciniame kolektyve jau nuo 1955 metų.

DALIA KARALIŪTĖ, metus laiko išgyvenusi New Yorke, išvyko vėl atgal į Los Angeles, Calif., kur tęs prancūzų kalbos studijas. Gyvendama New Yorke, Dalia buvo nepamainoma talkininkė Ateities redakcijoje, neskaitant jau begalės kitų organizacinių darbų, kuriais ji buvo apkrauta. Išvykdama ji sutiko kurį laiką dar pasilikti redakciniame kolektyve, tvarkydama knygų apžvalgų skyrių.

DANUTĖ ALEKSANDRAVIČIŪTĖ rugpiūčio mėnesio vidury tapo ponia Bobelienė. Tačiau tas pasikeitimas Danos nepakeitė — ji ir toliau lieka Ateities redakcijoje.

Su šiuo numeriu į redakciją ateina nauji ir jauni žmonės. Pavasarį ką tik baigusi Hunter kolegiją New Yorke IRENA BANAITYTĖ sutiko tvarkyti Ateities literatūrinę dalį. Iš Bostono į talką atskubėjo visuomet besišypsas SIGITAS LEIMONAS. Jis Ateitį dabar ves Kreivų šypsenų skyrių. Trečiasis naujas redakcijos narys yra GEDIMINAS NAUJOKAITIS, šiemet Brooklyne baigias gimnaziją.

KAIP SUJDOMINTI JAUNUOSIUS SKAITYTOJUS

Naujieji redaktoriai ateina redakcijon su naujais sumanymais ir užsimojimais. Jie labiau pažįsta jaunuosius skaitytojus ir gal geriau sugebės prie jų prieiti.

O priėjimas prie skaitytojų yra vis dėlto didelė problema. Prie jos redakcija dažnai ilgas valandas susistoja. Juk nepaslaptis, kad Ateities skaitytojų daugumą sudaro sendraugiai ir vyresnieji studentai, dar Vokietijoje išėję moksleivio ateitininko apmokymą. Jauniesiems Ateitis dažnai yra jau nesuprantama, gal ir neįkandama. Vienoje šios vasaros stovykloje moksleiviai ateitininkai buvo

atsiklausti, ar skaitą Ateitį. Iš virš šimto stovyklautojų tik apie dvidešimt atsirado tokių, kurie Ateitį bent pasklaido, jeigu ir neskaito. Amerikoniškos mokyklos įtakoje gimnazistas ne tik nebe-moka skaityti ilgesnių ir rimtesnių dalykų, bet ir iš viso neturi noro ar valios pats prisėsti prie knygos ar žurnalo. Jam būtinai reikalinga pagalba iš šalies.

ATEITIS ATEITININKŲ SUSIRINKIMUOSE

Tokią pagalbą, žinoma, moksleivis turėtų rasti šeimoje, kur Ateitis galėtų būti skaitoma bendrai. Tačiau dar efektingiau jaunam moksleiviui ir net studentui gali padėti kuopų ar draugovių susirinkimai. Kiekviename tokiam susirinkime turėtų būti skaitoma Ateitis ir diskutuojamos joje iškeltos mintys. Nariai galėtų supažindinti vieni kitus su naujo numerio straipsniais, poezija, beletristika. Iškilę nuomonių skirtumai būtų pasiunčiami redakcijon, taip susidarytų gyvas ryšys tarp skaitytojų ir redakcijos.

Su naujais mokslo metais kuopų ir draugovių valdybos prašomos rimtai į šį iškeltą klausimą pažiūrėti ir savo susirinkimų dienotvarkėse įrašyti naują punktą — Ateities skaitymą.

RUOŠKIMĖS 1960 METŲ ATEITININKŲ KONGRESUI

Nors 1960 metai dar gana toli, tačiau kongresui pasiruošimą jau galima pradėti. Reikia atsiminti, kad tuo kongresu bus paminėta ateitininkų 50 metų sukaktis. Kongresas numatytas šaukti 1960 m. liepos 2-4 dienomis.

GYVUOKITE IR TOLIAU

Džiaugiamės, kad šios vasaros studentų ateitininkų stovykla ir suvažiavimas, įvykę rugsėjo pradžioje, naujoje ALRKF stovyklavietėje, labai gražiai pasisekė. Sveikiname naują SAS Centro Valdybą: pirm. A. Liulevičių, vicepirm. R. Kriaučiūną, sekr. A. Katelytę, išd. F. Palubinską, užs. skyriaus vedėją I. Budrį ir soc. reik. vedėją J. Štuopį. Linkime jiems darbingų metų ir nenuilstamo entuziazmo.

Apie stovyklą, suvažiavimą bei naujosios valdybos užsimojimus bus plačiau parašyta sekančiame numeryje.

Į BENDRADARBIUS

Redakcija maloniai prašo nepamiršti Ateities ir be atskirų raginimų pasiūsti jai savo raštų, straipsnių, novelių, poezijos, korespondencijų ir įvairių žinių. Norime priminti, kad naujam numeriui medžiagos laukiame iki kiekvieno mėn. 20-25 dienos. Iki to laiko prisiūsta medžiaga dar gali tilpti sekančio mėnesio numeryje.

Atsiprašome, kad šis numeris dėl techn.škų kliūčių išėjo žymiai suvėlavęs. Sekantis numeris turėtų pasirodyti apie spalio mėn. vidurį.

DARBAI IR ŽMONĖS

PAX ROMANA SUVAŽIAVIMAS

VYTAUTAS VYGANTAS

Šia vasarą per visą pasaulį nuaidėjo jaunimo kongresų banga. Komunistai visokiais būdais stengėsi suvilioti įvairių kraštų jaunimą į Maskvą. Amerikoje, Ann Arbor mieste, buvo suvažiavę šio krašto akademikai. Tuoj po jo ten pat rinkosi ir Amerikos katalikai studentai. Kituose kraštuose taip pat vyko didesni ar mažesni akademinio jaunimo susibūrimai. Visa tai apvainikavo katalikiškojo elito, apjungto Pax Romana organizacijos, suvažiavimas.

Šis Pax Romanos suvažiavimas įvyko Centrinėje Amerikoje. Anksčiau tokį suvažiavimą rengti buvo pavesta Kubai, tačiau dėl nuolatinių neramumų krašte suvažiavimas buvo perkeltas į El Salvadoro valstybę. Ten iš eilės tris savaites vyko katalikų studentų suvažiavimai. Liepos 20 d. ten susirinko Pietų ir Centrinės Amerikos akademinių organizacijų atstovai aptarti savo specialiųjų regionalinių problemų. Po savaitės intensyvių posėdžių jie išjungė į tradicinę Pax Romanos studijų savaitę, vadinamą formavimo seminaru. Kasmet tokios savaitės metu studijuojamos specialiai parinktos temos. Šių metų tema lietė kataliko studento visuomenines pareigas. (Idomu čia pastebėti, kad studentai ateitininkai pereitais mokslo metais irgi pasirinko visuomeninių pareigų studijavimą).

Po šios studijų savaitės sekė ir pats tarptautinis Pax Romanos kongresas. Jame, kaip ir studijų savaitėje, dalyvavo virš 120 atstovų iš įvairių pasaulio kraštų. Buvo atstovaujama 51 katal. akademine organizacija. Kongreso dalyvių tarpe matėsi europiečių, netrukus jame atstovų ir iš tolimesios Azijos, nemažą dalyvių skaičių sudarė Pietinės ir Šiaurinės Amerikos atstovai. Tremtinių ir egzilių sąjungų reikalus šiemet atstovavo ukrainiečiai, apjungti Obnova organizacijos, ir studentai ateitininkai, kuriuos kaip tik šias eilutes rašančiam ir teko atstovauti. **Du dalyviai buvo net atvykę iš Lenkijos.** Jie atstovavo Liublino universiteto katalikus studentus, tačiau kongrese dalyvavo tik stebėtojų teisėmis, nes Pax Romana apjungia atskirų kraštų sąjungas, o Lenkijoje tokia katal. studentų sąjunga neveikia.

Kongresas buvo pradėtas rugpjūčio 3 iškilmingu atidarymu, kuria-

me dalyvavo bažnytinė vyriausybė, pats El Salvadoro prezidentas ir visa eilė pareigūnų. Posėdžiai vyko ištisas penkias dienas gražioje gimnazijoje, krašto sostinėje — San Salvadore. Kongresas baigėsi rugpjūčio 8 d.

Posėdžių metu buvo išklaudyta visa eilė pranešimų apie Pax Romanos veiklą ir ateities planus. **Išryškėjo didelis Pax Romanos įtakos augimas.** Jei prieš keliolika metų šis judėjimas daugumoje ribojosi europiečių studentų sąjungomis, tai šiandien jame yra virš 80 sąjungų, veikla uoliai vystoma Azijoje, nemažesnės pastangos dedamos ir Amerikoje, ir greitai laiku reikia tikėtis visos eilės sąjungų Afrikoje.

Pax Romanos prestižas auga ir pačiose J. A. Valstybėse. Pav., š.m. rugpjūčio gale įvykusiame katalikų jaunimo organizacijų suvažiavime bendrojo posėdžio pagrindiniu kalbėtoju buvo Pax Romana generalinis sekretorius T. Kerstiens. Toks Pax Romanos augimas iššaukia visą eilę problemų, kurios kongrese ir buvo gyvai diskutuojamos.

Kongreso metu išryškėjo atskirų kraštų nuotaikos ir sritys, kuriomis domimasi. Tremtiniais buvo idomu patirti, kad ryškiausia **antikomunistinė nusistatymą parodė amerikiečiai ir Azijos kraštų atstovai.** Tuo tarpu europiečiai savo statiškumu ir rezervuotumu kiek nuvylė. Lietuvių problemomis

susidomėjimo parodė visi, bet nuosirdžiausiai domėjosi Centrinės ir Pietų Amerikos atstovai. Nuvežtus Lituanus žurnalo 125 egzempliorius dalyviai išgraibstė ir daugelis prašė žurnalą jiems siuntinėti ir toliau. Gi Ceyiono atstovas prašė jam siųsti po 10 egz., nes šis žurnalas jam praversias antikomunistinėje akcijoje.

Suvažiavimas buvo darbingas. Vienu atveju posėdžiauta net visą naktį. Techniškas suvažiavimo tvarkymas buvo labai sklandus. Posėdžiuose buvo naudojama Jungtinių kalbų vertimo sistema. Galima buvo kalbėti anglų, prancūzų ir ispanų kalbomis, kurios tuoj pat buvavo verčiamos.

Paskutinę kongreso dieną buvo išrinkta nauja centrinė Pax Romanos valdyba. Pagal įprastą tvarką tuo pačiu metu jau buvo numatomi kandidatai tų kraštų sąjungos, kurios į CV bus renkamos kitų metų kongrese, Muenchene. Kadangi šiemet į CV tremtinių sąjungų atstovai nepateko, vienbalsiai **buvo nutarta kitais metais į valdybą nominuoti Studentų Ateitininkų Sąjungą.** Tremtinių organizacijų reikalu buvo priimta rezoliucija, raginanti tų sąjungų nepamiršti, ateityje renkant naujas CV valdybas.

Be daugelio kitų išpūdžių, lietuvių atstovui išryškėjo šios dvi pagrindinės išvados: 1) Tremtinių pastangos nušviesti pasaulį apie komunistų pavojų yra vis dar per mažos. Tuo reikėtų susirūpinti, nes niekas kitas už mus to neatliks. 2) Studentai ateitininkai turi išvystyti žymiai planingesnę ir aktyvesnę savo užsienio skryiaus veiklą. Ji ypatingą dėmesį turėtų kreipti į pasireiškimo galimybes per Pax Romaną.

ŠIOS VASAROS SKEVELDROS

VASARĄ PRISIMINUS

Dar baigiantis mokslo metams, daugelyje vietų vyko ateitininkiškos šventės, didesni susirinkimai ar net ir suvažiavimai. Jų metu buvo paskaitos, meninės programos. Kuopos ir draugovės pagausėjo naujais nariais. **Clevelande** tokia šventė buvo birželio 2 d. Devyni nauji ateitininkai atėjo į jaunučių eiles, 17 davė jaun. moksl. atko įžodį, 7 pakilo į vyresnius, 4 abiturientai buvo priimti į studentų draugovę. **Clevelando** ateitininkai iš viso pavyzdingai veikia. Ten dabar yra apie 100 sendraugių, viena moksleivių kuopa, viena stud. draugovė ir trys jaunučių būreliai. **Chicagoje** studentų draugovė, suruošusi abiturientams spe-

cialų priėmimą, gavo net 21 naują narį.

Gražią šventę birželio mėnesį turėjo **Worcesterio** ateitininkai. Joje aktyviai dalyvavo jaunimas ir senimas. Devyni nauji moksleiviai papildė ateitininkų eiles. **Pater-sone, N. J.,** kuopa gavo 15 naujų narių, kurie davė iškilmingą pasižadėjimą, dalyvaujant pačiam Fed. Vadui ir Gen. Sekretoriui.

Tolimojoje **Omahoje, Nebraskos** valstybėje, labai gražiai veikia sendraugiai ateitininkai. Birželio pabaigoje jie kartu su jaunimu turėjo jautią ir linksmą gegužinę su kalbomis ir dainomis.

Detroito didmiestyje ateitininkai taip pat nemiega. Didelis dėmesys kreipiamas į pačius jauniausius.

BRONIŲ STOČKŲ PRISIMENANT

Birželio 9 d. buvo suruošta speciali šventė jaunučiams ateitininkams. Gražioje salėje įvyko pobūvis su pyragaičiais, ledais ir gėrimais. Pobūvio metu programą išpildė patys jaunieji. Džiugu, kad jaunučius gražiai globoja p. V. Kundrotienė. Kitas nenuilstamas ateitininkų veikėjas Pr. Zaranka uoliai dirba su moksleiviais ateitininkais.

Netoli New Yorko, gražiam New Rochelle miestelyje, paskendusiam medžių žalumoje, gyvena ponai Kazickai. Jų nuoširdžiu svetingumu jau ne vieną kartą yra pasinaudoję New Yorko ateitininkai. Pereitą birželį ir vėl pas juos buvo susirinkęs būrys stud. at-kų savo hokslo metų užbaigos atšvęsti. Pas ponus Kazickus visada susidaro jauki nuotaika. Šiame susirinkime dalyvavo ir Fed. Tarybos pirm. Ad. Damušis.

Vasaros karščiai laikinai sustabdo visokią veiklą, tačiau į vasaros pabaigą vėl užverda gyvenimas. Susirinkimai, iškilos ir stovyklos išjudina visus — nuo jauniausio iki seniausio. Apie šiuos įvykius šiame ir kituose numeriuose jau vėl rašo mūsų korespondentai ir bendradarbiai.

*

Atskirai paminėtinas yra didžiulis Lietuvos Vyčių seimas, įvykęs prie Ramiojo Vandenyno, Los Angeles mieste, rugpiūčio 8-11 dienomis. Šis vyčių seimas sutraukė virš 120 delegatų, svečių ir vyčių bičiulių iš viso krašto. Seimą sveikino pats JAV prezidentas Dwight D. Eisenhower, viceprezidentas R. Nixon ir daug kitų įtakingų asmenų. Šiame seime ateitininkus atstovavo dr. V. Vygantas, kun. L. Jankus ir J. Andrius.

Reikia pažymėti, kad Vyčių ir ateitininkų bendradarbiavimas auga. Dar liepos 6 d. SAS pirmininkas A. Gečiauskas dalyvavo pasitarimuose su Lietuvos Vyčių CV. Tuo metu buvo nutartos rezoliucijos dėl glaudesnio bendradarbiavimo.

*

Ši vasara Amerikoje ypatingai buvo gausi naujai sukurtais lietuviškomis ir ateitininkiškomis šeimomis. Štai Los Angeles mieste susituokė Dalilė Valanciūtė ir Antanas Polikaitis, Chicagoje — Aldona Vasaitytė ir Kęstutis Alminas. Ateities redaktorė Danutė Aleksandravičiūtė New Yorke išteikėjo už Antano Bobelio. Tame pat New Yorke Kęstutis Kudžma vedė Reginą Ingelevičiūtę. Hartforde šeimą sukūrė Irena Giedraitytė ir V. Kubilius, o į Gary, Ind., nuvyko worcesterietis Stasys Raudonis, ten vedęs O. Markevičiūtę.

Visas naujusias šeimas nuoširdžiai sveikiname.

New Yorko ateitininkų šeimai priklausė Bronius Stočkus. Savo išore jis buvo paprastas, daugiau pilkas eilinis žmogus, bet išsilavinimu toli prašoko kitus.

Gyveno jis vienišai, nuo triukš-

mo užsimūrijęs knygomis. Metai iš metų mokėsi, studijavo. O norėdamas prasiblaivyti ir pailsėti, išvykdavo ilgesnės kelionės. Daug keliavo po Ameriką, pernai lankė Meksiką, o šiemet išvažiavo Ispanijon.

Kelionės jam nebuvo tik pigi turistinė pramoga. Jis gilino kalbų studijas, arčiau susipažino su kraštų kultūra, praeitimi. Nuvažiavęs Ispanijon, Malagoje lankė specialų kalbos institutą. Trumpai buvęs šiaurės Afrikoje, per Prancūziją nuvyko Vokietijon. Bet čia, Freiburge i. Br., jį pasivijo liga. Sunčiai susirgus, buvo padaryta galvos operacija. Tačiau jis jėgų neatgavo ir mirė liepos 23 d. Freiburge jis ir palaidotas.

Gimė ūkininkų šeimoje 1912 m. Karklupėnų kaime, Vilkaviškio apskrityje. Baigęs Kybartų gimnaziją 1930, įstojo į Vytauto Didžiojo universitetą, studijavo germanistiką ir lituanistiką, 1934 m. jis jau mokytojavo Šakių Žiburio gimnazijoje, o vėliau — Kybartų gimnazijoje. Kybartuose jis išbuvo iki pasitraukimo iš Lietuvos (1944).

Bronius Stočkus priklausė tai kartai, kuri, kiusi iš kaimo, brenndo ir formavosi nepriklausomoje Lietuvoje. Ta karta parodė daug veržlumo. Ji nugalėjo nemažus ekonominius sunkumus, o pasiekusi universitetinio mokslo, dar toliau

lavinosi. Bronius Stočkus pasuko į vakarų kultūros studijas. Išmoko keletą kalbų (prancūzų, italų, ispanų, anglų, vokiečių). Per vasarą nuolat keliavo užsieniuose, tuo aki-vaizdžiai susipažindamas su vakarų kultūros problemomis. Šios studijos nuvedė jį ir prie puikaus Gonzagne de Raynold "Tragiškosios Europos" veikalo vertimo. (Išleistas prieš antrą pasaulinį karą Lietuvoje).

Jis buvo kviečiamas asistentu į filosofijos fakultetą Kaune. Rengėsi dėstyti filosofiją. Savo europietinį žvilgsnį norėjo dar labiau praplėsti — prie humanitarinių mokslų prijungti vieną griežtųjų mokslų. Taip atsidūręs tremtyje, Stuttgarte studijavo aukštąją matematiką, o New Yorke — atominę fiziką. Nors jo žvilgsnis ir didėjo, bet griežtieji mokslai nesuteikė paguodos. Jam visada artimesni pasiliko humanitariniai mokslai, ypač mėgo literatūrą, poeziją, filosofiją. Vartodamas kelias kalbas, turėjo galimybės susipažinti su tų kalbų geriausiais veikalais. Dažnai apie juos rašė Aidų žurnalo apžvalgose. Atspausdino ir keletą didesnių straipsnių kultūros klausimais.

Mokslui jis atidavė daug metų, tačiau neturėjo progos pilnai jo panaudoti. Jis dar rengėsi, kad galėtų kuo daugiau pasisemti mokslo žinių ir visa tai parnešti Lietuvon. Tačiau Apvaizda jį tik išvedė iš šio krašto, į jo pamiltą Europą. Ji ir priglaudė jo palaikus.

Ateitininkuose jis buvo nuo pat gimnazijos laikų. Į didesnę veikimą įsijungti neturėjo laiko, tačiau buvo pareigos žmogus: ką pažadėvo, tą ištesėdavo. Visada lankėsi New Yorko ateitininkų sendraugių susirinkimuose, aktyviai dalyvavo diskusijose. Mielai paskaitas skaitė ir studentams ateitininkams.

A. D.

JONAS MEKAS GAVO VINCO KRĖVĖS VARDŲ LITERATŪRINĘ PREMIJĄ

Vinco Krėvės Vardo Literatūrinės Premijos Jury komisija, susidedanti iš dr. H. Nagio — pirmininko, B. Pūkelevičiūtės, B. Ciplijauskaitės, J. Kardelio ir K. Veselkos, susirinkusi posėdžio 1957 m. rugsėjo 4 d. Montrealyje ir apsvarsčiusi visus 1955-56 m. išleistus, dar nepremijuotus lietuvių grožinės literatūros kūrinius, nutarė, trimis balsais prieš du, antrąją Vinco Krėvės Vardo Literatūrinę premiją 500 dolerių sumoje skirti JONUI MEKUI už jo idilių rinkinį "SEMENIŠKIU IDILĖS". Premijos įteikimo iškūmės įvyks rugsėjo mėn. 21 d. Montrealyje.

● Chicagos arkiv. kard. S. Stritch pasiuntė šv. Tėvui laišką, kuriuo prašo duoti eiga Apeigų Kongregacijoje arkiv. Jurgio Matulaičio beatifikacijos procesui. Kardinolas laiške sumini arkiv. Jurgio darbus Chicagos lietuviams ir apilamai Amerikos lietuvių visuomenėi. Jo šventumo garsas, tvirtina kardinolas, tebėra gyvas šioje visuomenėje. Be to, apie arkiv. Jurgį Matulaitį ilgą straipsnį paskelbė Romoje jėzuitų leidžiamas žurnalas "La Civiltà Cattolica". Tą straipsnį parašė žymus italų istorikas Floridi, ypač iškeldamas arkivyskupo veiklą Vilniuje, kur per 4 metus jis į Katalikų Bažnyčią grąžino 7,000 schizmatikų.

● Birželio 8—10 Memmingene, Vokietijoje, įvyko didžiulis lietuvių sąskrydis. Iškilmės prasidėjo Sekminių išvakarėse eiseną iš pabaltiečių kolonijos į kapines pagerbti žuvusiųjų. Žodį tarė kun. dr. J. Aviža, giedojo "Darnos" choras. Pirmąją Sekminių dieną Kultūros namuose V. Natkus-Natkevičius skaitė paskaitą — Moralinė lietuvių tautos didybė. Koncertinėje dalyje gražiai pasireiškė Birutė ir Julija Eretaitės, o kitą meninę programą atliko Vargo mokyklos mokiniai. Antrąją dieną miesto salėje Burgsaal paskaitą vokiečių kalba skaitė prof. J. Eretas. Koncertinėje programoj dalyvavo iš Romos atvykęs sol. St. Baranauskas ir muz. M. Budriūno vadovaujamas "Darnos" choras. Suvažiavimo metu vyko ir evangelikų pamaldos. Šį didingą lietuvių suvažiavimą surengė stovyklos kapelionas kun. Antanas Bunga, Revalweg 5, Memmingen / Alg., Germany, kurio idealizmą ir atsidėjimą visuomeninei veiklai visi nuoširdžiai įvertina ir gerbia.

Liepos 28 gražiomis iškilmėmis atidaryta ALRK Fed. jaunimo stovykla Manchester, Mich. Vysk. V. Brizgys pašventino naujosios stovyklos pastatus. Nuotr. Vyt. Valaičio

BALTIMORĖS ATEITININKAI KALEDONIJOJ

Ankstų liepos 28 d. rytą Baltimorės at-kai ir jų draugai, Dr. Ankudui vadovaujant, išvažiavo į vieną Pensilvanijos parką, pavadintą egzotišku vardu — Kaledonija. Sustojus Gettysburge, buvo išklausytos šv. mišios ir susitikta su Philadelphijos bei Washingtono atstovais. Civilinio karo patrankas ir paminklus apžiūrėti padėjo K. Bradūnas, pateikdamas karo apžvalgą ir kartu primindamas lietuvių laisvės kovas.

Senų medžių pavėsyje ekskursantai susibūrė išklausyti rimtos ir nerimtos iškylos dalies. Dr. Zaluskas kalbėjo lietuvių išlaikymo

klausimu. Prof. K. Pakštas — apie būtinumą steigti antrąją Lietuvą ir išikūrimo galimybes tropikuose. Svečias iš Philadelphijos, pirm. K. Čikota, trumpai pasveikino susirinkusius. MAS C.V. pirm. Jonas Šoliūnas taip pat tarė keletą žodžių, primindamas, jog mūsų geriausią sportininkę Elvyrą Šikšniūtę yra ištikusi didelė nelaimė. Dalyviai jautriai į tai reagavo ir tam tikslui gausiai aukojo.

Pabaigai moksleiviai radeklamavo, padainavo, o K. Bradūnas su A. Radžium ir N. Bogutaite paskaitė juokų laikraštėlį — "Kaledonijos Spyglį", kuris visus prajuokino.

Taip grynų oru pakvėpavę ir pailsėję, skirstėmės vėl į savuosius miestus. Dėkoti tenka mieliems sendraugiams at-kams už tokią organizuotą ir kultūringą išvyką.

Pas studentus...

Moksleivių C.V. prim. kol. Jonas Šoliūnas Baltimorėj lankė trijų savaikių Social Security kursų.

Algis Gečiauskas Baltimorėj tarėsi stovyklos, bei kitos veiklos klausimais.

Algis Meidūnas atlieka karinę tarnybą N. Carolinoj.

Genė Buračaitė daug prisideda prie "Lituanus" platinimo. J.N.

Prof. K. Pakštas bandė įtikinti klausytojus, kad reikia keltis į tropikų kraštus ir ten steigti antrąją Lietuvą. Nuotr. C. Surdoko

Dešinėje: įjovėjai ir grėbėjos "Nulinkusių varpų" vaidinime. Apačioj: Net 78 artistai dalyvavo spektaklyje.
Nuotr. Stasio Maželio

● Fordhamo universiteto Lituanistikos institutas rugpiūčio 8 d. pagerbė instituto geradarius. Iš ryto įprastine tvarka paskaitas skaitė prof. J. Brazaitis, dr. A. Vasys, kun. prof. St. Yla. Po pietų vysk. V. Brizgys skaitė paskaitą — Katalikų Bažnyčios padėtis okupuotoje Lietuvoje. Pagerbimas baigtas arbatėlė profesorių valgykloje, Keating Hall. Aplamai Lituanistikos Institutas ir jo vadovybė atliko vertingą darbą, vasaros metu suorganizuodama lituanistinių paskaitų ciklą, sutelkdama gražų būrį klausytojų, norinčių pagilinti lituanistines studijas bendrajame savo akademinio darbo plane.

● Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas įvyks Romoje spalio 2—4, prieš pat II tarptautinį pasauliečių apaštalavimo kongresą. Suvažiavimo darbų programoje bus skaitomos aktualios paskaitos iš įvairių sričių. Teologijos sekcijoje numatyta paskaita — Kristaus Mistinio Kūno doktrina ryšium su dabarties gyvenimo faktais. Suvažiavimo techniniam organizavimui sudaryton komisijon įeina kun. Vyt. Bitinas, kun. Ant. Jonušas ir kun. J. Navikevičius, M.I.C.

● Persekiojamos Bažnyčios (Kirche in Not) septintasis kongresas įvyko rugpiūčio mėn. Koenigsteino mieste, vakarų Vokietijoje. Dalyvavo ir lietuvių delegacija. Ir šiais metais buvo studijuojama Bažnyčios padėtis anapus geležinės uždangos, remiantis naujausiais duomenimis.

BRAZILIJOS ATEITININKŲ ŠVENTĖ

1957 m. rugpiūčio 4 Sao Paulo ateitininkai šventė jau trečią iš eilės jaunimo šventę. Tautiniais rūbais ir pakilusia nuotaika pasipuošę, rinkomės iš ryto į Vila Zelina pamaldoms, kurias laikė kuopos dvasios vadas kun. J. Šeškevičius. Bendruose pusryčiuose kalbėjo prof. A. Stonis, mokyt. S. Kubiliūnas, seselė M. Urbana ir jaunimo atstovai iš įvairių Sao Paulo apylinkių. Kuopos pirm. A. Tyla ragino ateity dar uoliau veikti, kad tokios šventės sutrauktų visus Brazilijos lietuvius. Pusryčiams vadovavo inž. M. Ivanauskas. Svečių buvo artitrijų šimtų.

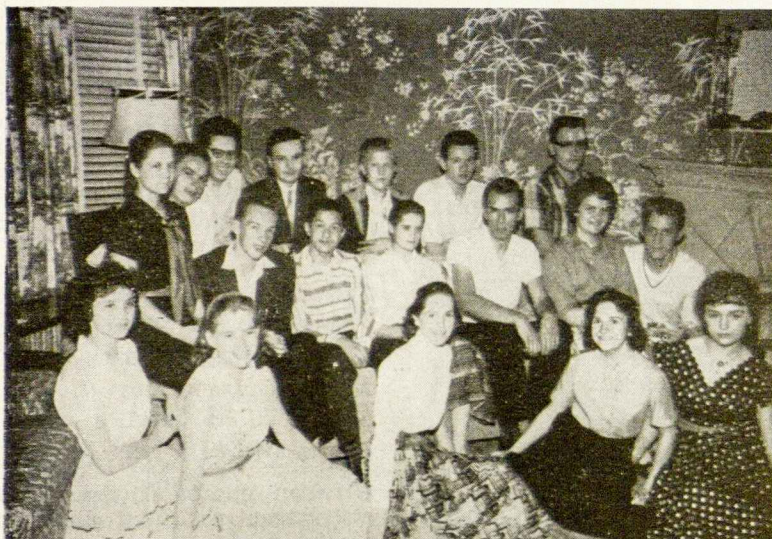
Vėliau salėje įvyko iškilmingas posėdis ir meninė dalis. Po trumpų sveikinimo žodžių ir paties jaunimo kalbų, buvo suvaidintas trijų paveikslų, dviejų veiksmų scenos vaizdelis "Nulinkusios varpos". Vaidinimą parašė mokyt. H. Mošinskienė ir Dėdė Juozas. Režisavo Dėdė Juozas, padedamas visos eilės

talkininkų. Vaidinime dalyvavo net 78 artistai. Turinys sukasi apie dviejų jaunuolių meilę laisvoje Lietuvoje. Pirmame veiksmė rodomos rugiapiūtės pabaigtuvės, antrame — mergvakaris. Vaidinimas išpintas tautiniais šokiais ir dainomis, kurias išpildė ateitininkų choras, du mergaičių kvartetai, trio ir akordeonų orkestras. Kaip solistai pasirodė Blaževičius (smuikas), Skorubskaitė (sopranas). Tautinius šokius mokė J. Guiga, p. Bortkevičienė, p. Vinkšnaitienė ir D. Bortkevičiūtė, dainas — E. Kilčiauskaitė, chorą — mokyt. Jurevičius, trio ir kvartetą — p. Kindurienė ir A. Nadolskytė, deklamatorius — mokyt. Remenčius ir muzikantus — Ž. Paukštytė. Dekoracijų eskizus paruošė dail. V. Stančikaitė. Visiems jiems priklausomai didelė padėka.

Po vaidinimo buvo pasilinksminimas su dainomis ir šokiais.

Romas Dovydaitis

PHILADELPHIJOS STUDENTŲ DRAUGOVĖ IŠKYLAUJA, DIRBA IR ŠVENČIA

Didžiulė, gauruota Atlanto ban-
ga atrieda iš už horizonto ir užlie-
ja lietuviškai klegantį būrį. Kaž-
kas sušunka: „Valdžia griūva!“ ir
visų dėmesį pagauna SAS vadas,
beviltiškai kovojęs su vandenimis.
Už keletos žingsnių susirūpinusi
kolėgė bando nuvilioti kažkokį gy-
vą ir žnybiantį daiktą nuo savo
mažos kojos pirščiuko.

Tai vis vaizdai iš Philadelphiajos
studentų at-kų iškilos veną gražų
šeštadienį, liepos 20 d. Tą rytą aš-
tuoniolika studentų, apsišarvavę
anti-saulinėmis mostelėmis, plū-
duriavimo įrankiais, saulės akiniais
ir dešimčia svarų dešrelių, suva-
žiavo prie Atlanto. Pagal tradiciją
paliekame miestą dviem valandom
vėliau, negu buvo planuota. Trys
mašinos riedėjo jūros link dešimt-
ties mylių greičiu, nes šoferiai —
mandagūs ir susipratę ateitininkai,
nenorėjo važiuoti kitų mašinų sto-
gais. Taigi, jūrą pasiekėme jau be-
veik saulei leidžiantis. Čia radome
iš pykčio ir nuobodumo paraudu-
sius ketvirtos mašinos keleivius ir
patį karavano vadą Algį Vasi, kuris
būdamas apsukrus ir žinodamas
kaimyninės valstybės šunkelius,
jau laukė mus tris valandas. O tu-
rėjo laukti, nes su mumis atvyko
įždas vartams atkelti, nesūrūs van-
denėliai ir dešrelės. Šį kartą iški-
lavome pajūryje, kuris yra laiko-
mas natūraliame stovyje — mylios
kranto tęsiasi be jokių modernių
pastatų, žmonių bei restoranų, ir
tik su leidimu galima šiuo pajūriu
naudotis. Kaip akis užmato, tęsiasi
vien kopos ir vandenynas. Tokioje
vienišoje aplinkoje draugovė pra-
leido karštą 101 laipsnių dieną, pil-
ną juoko, anekdotų, dainų. Gegu-
žinėje dalyvavo ir ką tik gimnazi-
jas baigę būsimieji SA nariai: Kleo
Sadinauskaitė, Marytė Čikotaitė,

Bernadeta Petrauskaitė, Aniliora
Pumpolytė, Darius Gvazdinskas,
Kastytis Gaigalas.

Saulei nusileidus, sukūrėme lau-
žą. Partizanų dainos lėkė kopų vir-
šūnėmis, atsimušdamos į pakran-
čių žvejus, kurie klausėsi keistų
žodžių, susimaišiusių su jūros ūži-
mu. Prieš vidurnaktį palikę jūrą
ir laužavietę, kopų takeliu grįžome
prie vieškelio. Palikome tylias ko-
pas ir ošiantį vandenyną, kurs lyg
pasakėjo mums apie kitą savo
krantą — gintarinį pajūrį.

*

Šeštadienį, rugpiučio 16 d. sep-
tyni draugovės nariai išlaikė stu-
dento egzaminus. Egzaminų komi-
siją sudarė sendraugiai B. Žukaus-
kas ir K. Čikotas, ir SAS valdybos
nariai A. Gečiauskas ir A. Lukas.

Sekmadienio rytą, po šv. mišių,
kurias laikė kun. J. Degutis, at-kai
susirinko šv. Andriejaus parapijos
salėje, kur jų laukė skanūs pusry-
čiai, paruošti sendraugių p. Pet-
rauskienės, p. Petronienės, ir p.
Vasienės. Draugovės pirmininkė
Loreta Petrauskaitė pakvietė svečių
kleboną A. Čepukaitį pradėti iškil-
mes malda. Toliau šventę pravedė
SAS valdybos narys A. Lukas. Pa-
sveikinęs svečius ir tėvus, jis pa-
kvietė visus susirinkusius pagerbti
vėliavą, kurią inešė moksleivių at-
kų valdyba: Marytė Čikotaitė, Ber-
nadeta Petrauskaitė ir A. Gaigalas.

Septyni kandidatai prisiekė gy-
venime vadovautis ateitininkiškai-
siais principais: Raimonda Binky-
tė, Zina Čikotaitė, Loreta Petraus-
kaitė, Rita Žukauskaitė, Audronė
Gaigalaitė, Rimas Lukas ir Algis
Vasys. Jie visi daugumoje yra akty-
vūs draugovės nariai, gvvai prisi-
deda prie draugovės veiklos, eida-
mi valdybos narių pareigas, ruoš-
dami šventes ir t.t.

Clevelando Maironio moksl. at-kų
kuopa buvo suruošusi išleistuvė sa-
vo abiturientams.

Po priesaikos akto sendraugis
B. Žukauskas buvo pakviestas tar-
ti žodį svečių vardu. „Priesaika pa-
rodo, kad mes šiais principais no-
rime gyventi ir visuomenėje jais
veikti“, tarė ilgametis ateitininki-
jos darbuotojas ir vienas iš pirmų-
jų jos narių.

Dr. Antano Klimo trumpa pa-
skaityta „Ateitininkai Amerikoje ir
ateitis“ priminė at-kams gresian-
čius pavojus: „Politiniam laikro-
džiui nejudant iš vietos, nežinome
kiek laiko praeis iki tos dienos, ka-
da galėsime parvežti vėliavas na-
mo“. Jis kalbėjo apie pavojus re-
liginėje, tautinėje, ir saviuoklos
srityje. Ypatinai jis pabrėžė giles-
nės saviuoklos svarbą: „Ateitinin-
kai yra užsibrėžę būti lietuvių vi-
suomenės vadais. Niekas negali pa-
teisinti ateitininko, tapusio šablo-
nišku tipu“.

Kadangi Dr. Klimas išvyksta iš
Philadelphiajos į Rochesterio uni-
versitetą, su juo ateitininkai atsi-
sveikino šventės metu. Jis visą lai-
ką buvo vienas iš veikliausių ateit-
tininkų, o taip pat ir vienas iš LSS
skyriaus steigėjų, dar taip neseniai
sėdėjęs studentų tarpe susirinkim-
uose.

Draugovės globėjui B. Žukauskui
buvo įteikta raudonų rožių puokš-
tė, kuria studentai ateitininkai at-
žymėjo jo 60 metų sukaktį.

Šventė baigėsi at-kų himno žo-
džiais. Sendraugiai ir tėvai išsi-
skirstė, o kolegos studentai dar pa-
siliko dviejų valandų posėdžiui. Ja-
me buvo svarstoma, kaip nepa-
mirštamiau užbaigti tokią svarbią
dieną.

Audronė

STOVYKLA...

(atkelta iš 157 psl.)

Mūsų pasirodymus ir meninius
pasirėškimus gražiai papildydavo
svečias iš East Chicagos muz. Faus-
tas Strolia. Daug svečių aplankė
mūsų stovyklą, kurie vienu ar kitu
atžvilgiu mūsų stovyklą atžymėjo.

Tokioj darbingoj ir linksmoj
nuotaikoj prabėgo dvi savaitės,
kaip viena diena. Paskutinį vaka-
rą susirinkome visi 118 stovyklau-
tojų nuleisti paskutinį kartą tri-
spalvę ir giesmė Marija, Marija,
padėkoti Aukščiausiam už suteiktą
galimybę mums čia sveikai pa-
buvoti ir praturtinti savo sielą ir
protą ateitininkiška dvasia. — ki-
tą rytą, po mielių atsisveikinimo
žodžių ir padėkos seselėm ir va-
dovybei, visi skirstėmės į namus.
Ilgam prisiminimui kiekvienas ga-
vome stovyklos išleistą leidinį
„Dienos Spyglio pakrantėje“.

KAIP PARAŠYTI KLASIŠKĄ EILĖRAŠTĮ

CIUKAS DĖLIS

(Redakcija šiuo metu stokoja poezijos. Daug aktyvių "Ateities" bendradarbių poečių ištekojo... Užtat čia dedame žymaus ketureilinės poezijos žinovo pamokymus pradedančioms, o taip pat ir užkietėjusioms poetėms. Red.).

*

Norint parašyti gerą eilėraštį, visų pirma svarbu pasirinkti dekinę ir išgyventą temą. Tai, kas išgyventa, jau savaime poetiška, nes niekad nebegriš. Rašyk apie tai, kaip pavasaris praėjo, arba kaip sniegas ištirpo, saulė nusileido, gyvenimas nusibodo, meilė numirė, muzika nutilo, kasos išsileido ir pan.

Antra, rašyk būtinai taip, kad viskas būtų skaitytojui aišku. Jei jauti, kad kas nors kam nors bus neaišku, išaiškink. Pavyzdžiui:

Nei lapelis nejudėjo —
Buvo tyku. Ir ramu.

Arba

Ir ašaros per veidą man byrėjo —
Man liūdna buvo. Aš verkiau.
Trečia, dabok, kad vaizdas būtų vaizdingas; naudok epitetus apščiui. Neparašyk nei vieno daiktavardžio be epiteto. Štai pavyzdys vaizdingo posmo:

Nerimstanti jūra putotas bangas
Įniršusi daužė smėlėtan krantan.
Bet kruviną širdį paguos man o kas?
O kas ramų vakarą vystančiam man?

Nepamiršk taip pat, kad poezijoje nieko negalima sakyti paprastai. Viską turi išreikšti vaizdu ir poetiškai. Negali sakyti "džiaugiuos", "ilgu", "graudu". Rašyk: "šypsena nubėgo mano veidu"; "laimės kibirkštis įsižiebė mano širdį"; "ilgesys man sugrauzė širdį"; skausmas prislėgė krūtinę ir suspaudė".

Sakyti "akys", "dantys", "lūpos", "plaukai" yra ne tik proziška, bet blogas skonis bendrai paėmus (atskirai paėmus ne taip blogai. Red.). Reikia poetiškai išsireikšti: "sielos langai", "jūros perlai", "žaliakalnio serbentai", "gintaro bangos".

Be abejo sutiksi, kad rimas yra svarbus poezijos elementas. Nera-

šyk taip, kad skaitytojas turėtų galvoti ar čia rimas, ar ne rimas. Todėl nebandyk rimuoti svarbių žodžių, nes tai sunku, ir reikia gerai mokėti sintaksę. Svarbu, kad kas nors rimuojasi. Jei nerandi kuriai nors eilutei reikalingo rimo, pridėk žodį, kad ir nereikalingą, arba juos visai sukaitaliok:

Jau ištirpo paskutinė snaigė,
Kaip ašara ji nuriedėjo, taigi.

Arba

Jau pagelto ažuolynas.
Liūdna, reiškiasi, vadinasi.

Arba

Prie pat miško, ten lauke
Stovi namas stogo be.

Jausmui pagilinti ir subtilyumui padidinti vartok klaustukus, šauktukus, eksklamacijas ir daugtaškius. Štai gražus jausmingas posmas:

Vai, koks dieviškas šis rytas!...
O Dieve, ach, kaip nudažytas!
O noris dūkti, o noris šelti...

O kaip, ach, kaip iš lovos
pasikelti?!.....

Klasiškam eilėraščiui būtina, kad kur nors kaip nors pavartotum svetimos kalbos išsireikimą, arba geografinį ar istorinį vardą. Tai parodo poeto erudiciją ir susipažinimą su pasaulio literatūra. Štai geras pavyzdys:

Tartum kalnas Everesto,
Tartum fakelas Oresto,
Kaip šaškybalo sultonas
Afroditės pasamonuos
Tarp gėlių štai stovi ji.
Ir aš stoviu vis-a-vis.

Pagaliau nepamiršk išmintingai ir jausmingai pasirinkti eilėraščiui pavadinimą. Labiausiai jausmą ir skaitytojus patraukiantys pavadinimai būna tie, kurie prasideda su žodžiu "paskutinis". "Paskutinis sudiev". "Paskutinis pavasaris", "Paskutinis ruduo", "Paskutinė vasara", "Paskutinis atsidūsėjimas", "Paskutinis lietus" ir pan. Šitokie pavadinimai garantuoja palankią skaitytojo nuotaiką. O jei nori ir redakcijai itikti, kad eilėraštis palankiai vertintų ir idėjų, labai geras pavadinimas būtų "Paskutinis eilėraštis".

STOVYKLOS RUDNOSIUKAS

JŪRA IR IRMA

Ten toli, toli už miesto,
Grynam ore ir tyloj,
Atsirado stovyklėlė
Žalio miško gilumoj.

Šliumpu pumpu, šliumpu pumpu,
Stovyklautojų būriai
I stovyklą suvažiavo
Ir gyvena ten gerai.

Išsirinko jie tuoj valdžią,
Kleiza buvo jos viršuj,
Šlubinėjo po stovyklą
Su švilpuku vis burnoj.

Šliumpu pumpu, šliumpu pumpu,
Eina Kleiza per žoles,
Jam dar reikia susirasti
Mergužėles bent penkias.

Vakare, uodai kai ėda,
Čirpia žiogas po žoles,
O mergaitės, kaip pelėdos,
Merkia akytes žalias —

Šliumpu pumpu, šliumpu pumpu,
Komendantas takeliu —
Jam dar reikia suskaityti,
Kiek gyvačių užmuštų.

kreivios
šypsenos

IŠ FEDERACIJOS VALDYBOS POSĖDŽIŲ

Himno reikalu

Iškilingais momentais, kaip kongresuose, metinėse konferencijose, suvažiavimuose ateitininkų himnas giedamas visas — keturi posmai. Kitais gi atvejais giedama tik du posmus: antrąjį (Lietuvą Dievas apveizdi ir gina) ir ketvirtąjį (Ateitį regim tėvynės laimingą).

Šventės

Be visų eilinių ir kiekvienam katalikui privalomų šventių ateitininkams akcentuotinos šios šventės su specialia programa. **Religinės:** 1) Sekminės, 2) Kristaus Karaliaus ir 3) Nekalto M. Marijos Prasidėjimo šventė, gruodžio 8 d. **Tautinės:** 1) Vasario 16-jį, 2) Tautos globėjo šv. Kazimiero — kovo 4 ir 3) Tautos išsklaidymo — birželio 13 — 21. **Organizacinės:** 1) šv. Pijaus X — rugsėjo 3, 2) šv. Tomo Akviniečio — Pax Romana diena — kovo 7, 3) St. Šalkauskio, ateitininkų ideologo, mirties diena — gruodžio 4.

Ižodis

Ižodžio tekstas visoms sąjungoms vartojamas šis: 'Kryžiaus ir ateitininkų vėliavos akivaizdoje pasižadame sekti Kristų, dirbti ir aukotis Dievui ir Tėvynei ir uoliai eiti at-

eitininko (moksleivio, studento, sendraugio) pareigas. Kristau, padėk man ištesėti.'

Ateitininkų Šalpos Fondas

1956 metais turėjo 370 užsimokėjusių solidarumo mokesčių (3 dol. metams), narių su 2500 dol. pajamų. Sušelpė keturis studentus. Pašalpos gauti prašymai siunčiami Fondo Valdytojo vardu: prel. J. Balkūnas, 64-14 56th Rd., Mass-peth 78, N. Y.

Iš sąjungų veiklos

pranešimus Federacijos Valdybos posėdžiuose padarė: sendraugių dr. Vl. Viliamas, studentų dr. Vyt. Vy-gantas ir moksleivių Juoz. Baužys. Išklauseis pranešimų, FV padarė savo sugestijas sąjungų veiklai plėsti.

Vidaus veiklos statutas

Federacijos Valdyba savo posėdyje 1957 m. birželio 19 priėmė savo vidaus veiklos statutą, kaip reikalauja konstitucijos 19 str.

Jubilėjinis ateitininkų kongresas 50 metų organizacinei veiklai paminėti, šaukiamas 1960 metais, liepos 2—4 d.d.

Pasauliečių apaštalavimo kongrese, Romoje, spalio 5—11 d.d., Ateitininkų Feder. atstovaus prof. dr. Zen. Ivinskis ir O. Bačkienė.

KAS LAIMĖJO MAS KONKURSUS

Šių metų pradžioje MAS C. V. paskelbė du konkursus: vieną rašinėliui parašyti, o antrą išrinkti sąjungos pavyzdgingiausiom kuopom.

MAS mecenatas, V. Matikiūnas, paskyrė šimtą dolerių rašinėlio konkursui, o MAS iš savo išdo paskyrė tris premijas po dvi savaites apmokamų atostogų MAS vasaros stovykloj. Kas yra tie laimingieji ir pavyzdgingieji?

Rašinėlio "Kuo moksleivis at-kas gali prisidėti prie lietuviybės išlaikymo" konkurso komisija, susidedanti iš pirm. A. Šato, narių V. Kleizos ir J. Šoliūno, susirinkusi š.m. birželio 25 d., Chicagoje, vienbalsiai nutarė:

1. Pirmąją premiją skirti "Baltijos Jūra" slapyvardžiu pasirašiusiam konkurso dalyviui.

2. Antrąją premiją skirti "Lietuvaitės" slapyvardžiu pasirašiusiam dalyviui.

3. Trečiąją premiją skirti "Vėjelio" slapyvardžiu pasirašiusiam konkurso dalyviui.

Atplėšus vokus, paaiškėjo, kad Baltijos Jūra" yra Jūra Gailiušytė, 1249 E. 82 St., Cleveland 3, Ohio. Ji gavo MAS CV premiją — nemokamą vasaros stovyklavimą

MAS stovykloje ir 15 dolerių pinigais.

Antrosios premijos laimėtoja yra Ingrida Stasaitė, trečiosios Aurelija Kucinaitė.

Pavyzdgingiausios kuopos

C.V. sekretoriui padarius sąjungos kuopų veiklos apžvalgą, pagal konkurse paskelbtus punktus, C.V. vienbalsiai nutarė pavyzdgingiausiomis kuopomis pripažinti šias moks. at-kų kuopas:

Barboros Žagarietės kuopą, Putname,

Vytauto D. kuopą, Springfielde, Vysk. M. Valančiaus kuopą, Cicero.

Šios kuopos gavo teisę siųsti nemokamai po vieną savo narį į vasaros stovyklą.

*

MAS pirmininkas Jonas Šoliūnas, persikėlęs gyventi į Detroitą ir matydamas, jog didelis nuotolis nuo likusių C. V. narių neleistų jam tinkamai sąjungos veiklai vadovauti, nuo š. m. rugpjūčio 1 dienos iš MAS pirmininko pareigų pasitraukė.

MALONŲ SKAITYTOJAI

ATEITIES redakcija ir administracija daro viską, kad Ateitis ištikimai Jus lankytų ir būtumėte ja patenkinti. Bet vieni be Jūsų tal-kos to nepajėgiame padaryti. Tad į Jus čia turime keletą labai svarbių prašymų.

Pirmiausia, Ateities administracija pritrūko pinigų spaustuvės iš-laidoms apmokėti. Didelė dalis pi-nigų yra dar pas prenumeratorius. Todėl labai prašome visus prenu-meratorius, kurie dar mums skolin-gi, nedelsiant prenumeratos mo-kestį atsiųsti.

Antra, Ateities prenumeratorių šeima nėra per daug gausi. Mūsų visos viltys yra moksleiviuose ateitininkuose. Liūdna tiesa, kad nevisi moksleiviai ateitininkai skaito Ateiti. Labai prašome MAS Centro Valdybą, o taip pat ir kuopų vadovybes bei globėjus, dėti visas pa-stangas, kad visi moksleiviai ateitininkai Ateitį prenumeruotų ir skaitytų.

Trečia, Ateitis vien iš prenume-ratos mokesčių niekuomet neišsi-laikė. Ji reikalinga piniginės pa-ramos iš šalies. Tokios paramos mes esame sulaukę iš ateitininkų vie-netų praityje, mes jos tikimės ir šiais metais. Labai prašome visus ateitininkus vienetus: ASS skyrius, SAS drauges ir MAS kuopas dar šiais metais padaryti bent vieną parengimą, ir jo pelną paskirti Ateities naudai. Nesvarbu kiek to pelno liks, mums kiekvie-nas doleris yra labai brangus. Tik visų sutelktos pastangos, kad ir mažom sumom, įgalins Ateitį ir toliau savo skaitytojus lankyti. Be šios Jūsų paramos, mes tikrai negalėsime išsiversti.

Ketvirta, Ateitis nemaža skaity-tojų turi užsienyje, kurie nepajė-gia prenumeratos užsimokėti. Tai Italijos, Vokietijos ir kitų kraštų moksleiviai. Yra geradarių, kurie užsako jiems Ateitį ir apmoka prenumeratą. Bet tų geradarių šiemet taip pat mažiau, nei kitados. Ad-ministracija būtų labai dėkinga kiekvienam, kuris šiam reikalui paaukotų 3 dol., apmokėdamas Ateities prenumeratą tam mokslei-viui, kuris jos apsimeklėti nepajė-gia.

ATEITIES Administracija

● III Tarptautinis Bažnytinės Muzikos kongresas įvyko Paryžiuje liepos 1—8. Kongreso metu nagrinėta Pijaus XII enciklika "Musicae sacre disciplina" ir įieškota praktinių būdų ugdyti bažnytinį giedojimą ir muziką liturginiame gyvenime. Kongreso metu vyko ir eilė gerai paruoštų koncertų.

1957 m. Spalio 20 d., Sekmadienį

Washington Irving High School Salėje,

14 Irving Place (tarp 16-17 Sts.)

MANHATTAN, NEW YORK,

I V Y K S

M E T I N I S A T E I T I E S K O N C E R T A S

Programoje dalyvauja:

Solistas **Vladas Baltrušaitis**, baritonas

Solistė **Juzė Augailytė**, sopranas

Smuikininkas **Izidorius Vasiliūnas**

Pianistas **Aleksas Mrozinskas**

VISI MALONIAI KVIEČIAMI DALYVAUTI.

PRADŽIA 4 VAL. PO PIETŲ

PRIE ĮEJIMO AUKOJAMA 2.00 DOL.

ATEITIS, 1957 M. NR. 7

90.725, 118